

Memòria de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS)
Universitat de les Illes Balears
Curs acadèmic 2015-2016

La UIB compromesa amb l'Agenda 2030

Universitat
de les Illes Balears

Oficina
de Cooperació al Desenvolupament
i Solidaritat OCDS

Memòria de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS)
Universitat de les Illes Balears
Curs acadèmic 2015-16

Sumari

	Pàgina
1. Introducció	4
2. Educació per al desenvolupament: accions de formació i sensibilització	
2.1. Beques de pràctiques per a alumnat d'estudis oficials de grau i màster de la UIB en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament	5
2.2. Cursos monogràfics	12
2.3. Cursos de formació de voluntariat	15
2.4. Cursos de formació per al personal de la UIB	23
2.5. Convocatòria d'ajuts per a accions d'educació per al desenvolupament (EpD)	23
2.6. Accions d'educació per al desenvolupament en col·laboració amb altres entitats: cursos, exposicions, audiovisuals, conferències, taules rodones, entre d'altres	33
2.7. Transversalització de l'EpD	38
3. Educació per al desenvolupament: Voluntariat universitari	
3.1. Programa Estades Solidàries	39
3.2. La UIB Oberta de Pinte en Ample. Mercadet de comerç just, entitats locals i artesanies	45
3.3. Programa del Servei de voluntariat europeu	52
3.4. Portal de voluntariat universitari	54
4. Projectes de cooperació universitària al desenvolupament de la UIB	
4.1. Convocatòria d'ajuts per a projectes de cooperació universitària al desenvolupament	56
4.2. Accions en xarxa	68
5. Projecció de l'OCDS a l'exterior	69
6. Participació en òrgans col·legiats i comissions	71

1. Introducció

Durant el curs acadèmic 2015-16 com a novetat cal destacar que totes les convocatòries i l'oferta formativa de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS) es varen centrar en l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, els seus 17 Objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i les 169 metes que la conformen. Aquests ODS suposen un nou punt de partida cap a la consecució d'un canvi de model global que ha de perfilar-se més just i sostenible. El repte d'assumir aquestes noves pautes i integrar l'agenda de manera transversal en les nostres realitats i, especialment, a les nostres universitats passa per tot un procés d'aprenentatge que comença en primer lloc visibilitzant, sensibilitzant i formant sobre aquest tema, implicant tots els actors de manera transversal.

A més, des de la Universitat de les Illes Balears hem assumit aquest compromís impulsant, en coordinació i cofinançament de la Direcció General de Cooperació en el marc d'aquest conveni, una oferta formativa gratuïta planificada de forma conjunta i denominada «Cicle de sessions monogràfiques de l'Agenda 2030» que permeti a tots els agents de reapropiar-se del nou full de ruta. També s'han editat una sèrie de materials que acompanyen el cicle de sessions en forma de quaderns, un fotoreclam i una exposició sobre l'Agenda 2030.

Un altre compromís del Vicerectorat de Campus, Cooperació i Universitat Saludable segueix essent l'aposta pel consum responsable i el comerç a la UIB, per la qual cosa s'ha tornat a celebrar la tercera edició de La UIB Oberta de Pinte en Ample amb l'oferta d'un ventall d'activitats artístiques i de caire social com ara tallers, titelles, cercavila, música i dansa. Hem de tornar a agrair i reconèixer públicament la confiança dipositada en la UIB per part del Govern balear. Com sempre, cal reconèixer públicament que l'OCDS, sense la implicació i la participació activa de la comunitat universitària i de les entitats de les Illes Balears amb què hem col·laborat durant aquest curs acadèmic, no hauria pogut dur a terme totes les accions ni aconseguir tots els resultats que a continuació relatarem de forma resumida

L'elevada participació de la comunitat universitària, sobretot a la Convocatòria d'ajuts per a accions d'educació per al desenvolupament (EpD) i a la de projectes de cooperació universitària (CUD), i els indicadors de l'impacte, com per exemple, més de 1.000 participants a accions d'EpD, ens omplen d'orgull i donen energia per continuar amb la tasca del dia a dia per avançar i materialitzar el compromís social universitari.

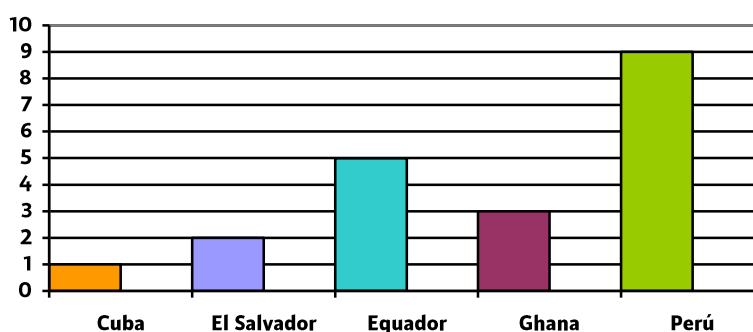
2. Educació per al desenvolupament: accions de formació i sensibilització

2.1. Beques de pràctiques per a alumnat d'estudis oficials de grau i màster de la UIB en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament

Durant el curs 2015-16 un total de vint (20) alumnes (13 dones i 7 homes) han participat a la Convocatòria de Beques de pràctiques. Provenints dels estudis de Mestre, Pedagogia, Educació Social, Infermeria, Fisioteràpia, Treball Social, Psicologia i Informàtica, els alumnes han realitzat estades d'entre 60 i 90 dies de durada. Al programa hi han participat set (7) contraparts sòcies, de cinc (5) països diferents, i un total de deu (10) professors/es com a tutors/es. Al quadre següent es pot veure la informació desglossada:

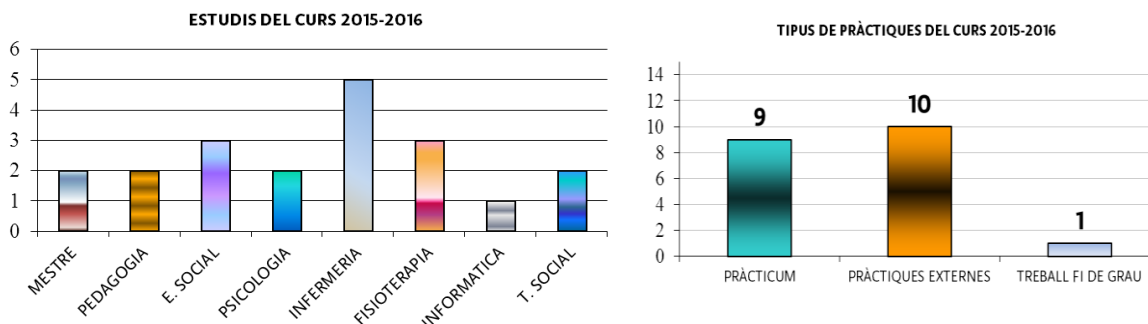
Beques de pràctiques en països empobrits. Curs 2015-16			
Estudis	Alumnes	Contraparts sòcies	Països
Mestre	2	Xarxa d'Escoles Alternatives del Perú	Perú
Pedagogia	2	Associació Aprendo Contigo	Perú
Educació Social	1	Associació Aprendo Contigo	Perú
Psicologia	2	Associació Aprendo Contigo	Perú
Educació Social	2	Centro de Apoyo a Niños y Adolescentes Trabajadores (CANAT)	Perú
Infermeria	5	Universitat Estatal de Bolívar	Equador
Fisioteràpia	3	Dangme East District Hospital	Ghana
Informàtica	1	Universitat de l'Havana	Cuba
Treball Social	2	FUNSALPRODESE	El Salvador
TOTAL			
8	20	7	5

DESTINACIONS CURS 2015-16

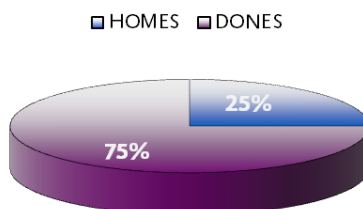
S'han concedit ajuts per tal de cobrir part de les despeses de l'estada i el desplaçament. El total de l'import concedit ha estat de 36.384,19 euros en forma de beques, que, en funció del país de destinació i de la durada de l'estada, han oscil·lat entre els 1.750 i els 1.900 euros. A més, l'OCDS s'ha encarregat de tramitar una assegurança d'assistència sanitària en viatge per a tot l'alumnat participant en el programa.

Als gràfics següents es mostra el nombre d'alumnes segons els estudis de procedència i la modalitat formativa més habitual, que correspon al pràcticum:

Quant a la distribució per sexe de l'alumnat participant en el programa, segueix existint un clar predomini de la participació femenina (13 dones i 7 homes):

PARTICIPACIÓ SEGREGADA PER GÈNERE CURS 2015-2016

Com cada any i abans de la partida de l'alumnat seleccionat a les destinacions corresponents de les beques, l'OCDS s'ha reunit amb ells/es amb l'objectiu de recalcar aspectes relacionats amb la formació prèvia, destacar continguts i actituds bàsics i informar sobre aspectes pràctics del programa i dels països de destinació. D'igual manera, l'alumnat participant ha donat a conèixer la seva experiència a la resta de l'alumnat de la UIB, mitjançant la seva participació en cursos, jornades i esdeveniments, així com a través del [bloc «Tu hi pintes molt»](#) de l'OCDS. A la tornada, l'alumnat participant, a més de complir amb els requisits acadèmics de justificació i presentació de memòries acadèmiques als respectius departaments i al professorat tutor, ha presentat una memòria d'activitats i aprenentatge a l'OCDS.

Segueix essent un repte aconseguir que quedi explícita i recollida als expedients acadèmics de l'alumnat i de forma automàtica una informació més detallada i resumida de la mobilitat internacional en el marc d'aquest programa, així com al suplement europeu, de manera que s'hi especifiqui el nom del programa, la durada de l'estada, el nom de la contrapart i el país de destinació.

En els quadres següents es poden veure les dades resumides dels diferents programes oferts:

Xarxa d'Escoles Alternatives del Perú	
Lloc	Lima (Perú)
Entitat	CIDE, entitat promotora de l'escola José Antonio Encinas (Lima), Xarxa d'Escoles Alternatives del Perú
Nre. de places	2

Perfil	Estudiants del grau d'Educació Infantil i Educació Primària
Tipus de pràctiques	Pràcticum
Durada de l'estada	Durada mínima de l'estada: dos mesos. Dates previstes: de l'1-07-2016 al 30-09-2016.
Tasques per desenvolupar	El projecte de pràctiques al Perú planteja les finalitats següents: • Conèixer i viure la realitat social del país a través d'un procés d'immersió a l'escola i a les ciutats de Lima o Cusco. • Conèixer i experimentar un projecte educatiu innovador i compromès amb la millora de la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes del país. • Reflexionar sobre les diferències i semblances entre la realitat educativa del Perú i la nostra situació, per tal de poder fer una anàlisi profunda sobre els canvis que l'educació necessita per respondre als reptes que el món actual té plantejats. • Aprofundir en la pròpia opció social, ideològica i pedagògica com a futur mestre o futura mestra. Les activitats a desenvolupar són, bàsicament, les mateixes que les previstes per als alumnes de les especialitats de Primària o Infantil que realitzen les pràctiques a la nostra comunitat. A més, l'alumnat té l'oportunitat de participar activament en les activitats de projecció social de cada escola i en les activitats de formació del professorat que imparteixen mestres de les escoles de pràctiques. Igualment, si des de el centre es considera oportú, l'alumnat té la possibilitat de participar activament en el viatge d'intercanvi que des del centre educatiu s'organitza amb una altra escola d'alguna de les comunitats indígenes del país.
Compromís contrapart	El CIDE es compromet a tutoritzar el treball de l'alumnat de la UIB, vetllar pel seu benestar i oferir-los l'oportunitat de conèixer la realitat del país, més enllà de la que puguin conèixer amb la seva estada a l'escola José Antonio Encinas.
Més informació	M. Isabel Pomar Fiol Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació Telèfon: 23 17 E-mail: maribelpomar@uib.es

Centre Educatiu per a Nins Sords Effetah	
Lloc	Tànger (Marroc)
Entitat	Centre Educatiu per a Nins amb Discapacitat Auditiva Effetah
Nre. de places	2
Perfil	Estudiants del grau d'Educació Primària Menció Suport Educatiu i Menció Audició i Llenguatge
Tipus de pràctiques	Pràcticum
Durada de l'estada	Durada mínima de dos mesos Dates previstes: de l'01/04/16 al 31/05/16.
Tasques per desenvolupar	Els practicants hauran de posar a prova les seves habilitats professionals (observació reflexiva, establir la relació entre teoria i pràctica, treball cooperatiu, plantejament i desenvolupament de programacions didàctiques, etc.). Igualment hauran d'aconseguir un coneixement suficient del context sociocultural i educatiu de l'entorn mitjançant l'observació sistemàtica de la vida social i realitzar visites programades a institucions socials i educatives de la regió. L'experiència servirà a la formació dels futurs mestres per treballar en el context de la nova escola multicultural.

Compromís contrapart	• Acolliment al centre durant els dos mesos de pràctiques. • Tutorització de les activitats de pràctiques dels estudiants de la UIB. • Coordinació en la preparació, seguiment i avaluació del Pràcticum amb el professor tutor de la UIB. • Facilitació als alumnes practicants de la informació rellevant per als objectius del Pràcticum sobre el centre, la ciutat i el país. • Facilitar als alumnes practicants els contactes amb altres institucions educatives de la ciutat.
Més informació	Herminio Domingo Palomares Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació Telèfon: 34 75 E-mail: herminio.domingo@uib.es

Associació Aprendo Contigo	
Lloc	Lima (Perú)
Entitat	Associació Aprendo Contigo
Nre. de places	5
Perfil	Estudiants dels graus de Pedagogia, Educació Social i Psicologia i del Màster en Educació Inclusiva.
Tipus de pràctiques	Pràcticum, treball de fi de màster i Pràctiques externes
Durada de l'estada	Les practiques tenen una durada mínima de dos mesos: • Grau de Pedagogia: preferentment novembre, desembre o gener. • Grau d'Educació Social: preferentment febrer, març o abril. • Grau de Psicologia: preferentment entre febrer i maig. • Màster en Educació Inclusiva: preferentment juliol i agost.
Tasques per desenvolupar	L'objectiu de les pràctiques és integrar-se en l'equip de treball d'Aprendo Contigo i desenvolupar les tasques pròpies de l'entitat, sempre amb la finalitat d'oferir suport educatiu i millorar la qualitat de vida dels infants hospitalitzats i, en la mesura possible, dels familiars que els acompanyen. Les pràctiques es desenvoluparan a l'INSN i/o l'INEN, dos grans hospitals de Lima on atenen infants de tot el país. L'INEN és específic de malalties oncològiques i l'INSN atén la resta de patologies pediàtriques. En ambdós hospitals l'organització de l'activitat sempre és la mateixa: reunió amb els membres de l'equip de treball del dia, en què s'expliquen les activitats a realitzar en cada habitació i s'explica l'estat en què es troben els infants que s'han d'atendre. Seguidament es passa a treballar directament amb els nins i nines durant un període aproximat de dues hores; en acabar es neteja el material utilitzat i es realitza una altra reunió en què s'explica el que s'ha fet i les incidències que han aparegut.
Compromís contrapart	Aprendo Contigo necessita que contínuament s'hi incorporin nous voluntaris per mantenir les activitats que realitzen i, si és possible, arribar a més infants. Per altra part, s'ha de tenir en compte que ja acull com a voluntaris alumnat de diverses universitat del Perú, els Estats Units, Alemanya, Suïssa i l'Estat espanyol, entre altres. És possible aconseguir allotjament a les cases de famílies vinculades a l'associació i en una residència d'estudiants universitaris. En aquest cas, són habitatges situats en barriades segures i properes als hospitals on es realitzen les pràctiques.
Més informació	Sebastià Verger Gelabert - Departament: Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació Telèfon: 31 31 E-mail: s.verger@uib.cat M. Carme Ramis -Departament: Psicologia Telèfon: 34 80 E-mail: carmen.ramis@uib.es

Centro de Apoyo a Niños y Adolescentes Trabajadores (CANAT)	
Lloc	Piura (Perú)
Entitat	Centro de Apoyo a Niños y Adolescentes Trabajadores (CANAT)
Nre. de places	2
Perfil	Estudiants del grau d'Educació Social
Tipus de pràctiques	Pràctiques externes
Durada de l'estada	Durada mínima de dos mesos Dates previstes: entre febrer i maig
Tasques per desenvolupar	El programa «Manitos Creciendo» treballa amb adolescents treballadors d'entre 14 i 18 anys que no tenen oportunitat d'una formació en estudis superiors o que els han abandonat per manca de recursos econòmics. El programa desenvolupa les capacitats i habilitats dels adolescents treballadors i ofereix als joves el desenvolupament de la seva afectivitat per a la millora de la convivència familiar i la trobada personal permetent-los sentir-se capaços d'exercir d'una manera responsable els seus drets i deures com a ciutadans. El programa consta de dues àrees, la tecnolaboral i la sociohumana. Des de l'àrea sociohumana es treballen habilitats i actituds que permetin un desenvolupament personal ple, un benestar físic i emocional, així com el desenvolupament de valors i hàbits de comportament que possibilitin una integració social adient. Comprèn tres estratègies de treball: 1) <i>Amb l'adolescent</i>: de coneixement i desenvolupament de les seves capacitats com a persona i treballador/a; de coneixement i defensa dels seus drets; de foment dels valors; d'augment de la seva autoestima. 2) <i>Amb la família</i>: de l'enfortiment de l'entorn familiar de l'adolescent; de la integració de la família al programa; generar espais de diàleg entre pares, mares i fills; crear un clima familiar favorable per al benestar i desenvolupament dels adolescents. 3) <i>Amb la comunitat</i>: es treballa la identificació i integració de l'adolescent amb la seva comunitat; es treballen valors com la cooperació, la solidaritat i la responsabilitat. L'alumne en pràctiques tindria la possibilitat d'intervenir en les dues àrees, principalment l'àrea sociohumana, amb l'objectiu d'adquirir i millorar les seves competències com a educador/a social.
Compromís contrapart	Els dos programes inclouen una proposta de formació integral a partir de la pròpia experiència i necessitats. Es proposa a l'alumnat d'aprendre de l'experiència dels professionals dels programes, compartint els seus coneixements amb els responsables de les diferents àrees. Cap practicant no substituirà la tasca dels treballadors de la institució. La institució ofereix a l'alumnat en pràctiques la formació inicial, el seguiment i el suport per a la participació en els programes.
Més informació	Belén Pascual Barrio Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques Telèfon: 971 17 30 85 Mail: belen.pascual@uib.es

Universidad Estatal de Bolívar i Universidad de Cuenca	
Lloc	Guaranda i Cuenca (Equador)
Entitat	Universidad Estatal de Bolívar i Universidad de Cuenca
Nre. de places	4
Perfil	Estudiants del grau d'Infermeria
Tipus de pràctiques	Pràctiques externes

Durada de l'estada	Durada mínima de dos mesos Dates previstes: del 4 d'abril al 26 de maig
Tasques per desenvolupar	Objectius: - Fomentar un aprenentatge experiencial que faciliti l'adquisició de coneixements, actituds i aptituds orientats cap a la ciutadania global. - Comprendre i introduir-se en l'àmbit de la CUD. - Analitzar les diferents situacions de desigualtat i problemes en un món global. Afavorir la comprensió de les dificultats d'accés i equitat en els diferents sistemes de salut i el dret a una qualitat de vida. - Comprendre les necessitats i els problemes de salut dels diferents països des d'una perspectiva holística, responsable i compromesa. Activitats: Afavoriran el desenvolupament de les competències descrites a la guia docent de l'assignatura de pràctiques 6. Per la qual cosa durant les 8 setmanes de pràctiques l'alumnat farà una rotació per les diferents unitats i els serveis assistencials públics, tant hospitalaris com comunitaris, del país.
Compromís contrapart	Específicament per al programa de la Universitat Estatal de Bolívar, la institució receptora realitzarà: el seguiment de l'aprenentatge especificat a la guia docent de l'assignatura per les diferents unitats/ centres de pràctiques a través de tutories presencials. Aquestes tutories cerquen ajudar l'alumnat a integrar-se en el lloc de pràctiques, així com resoldre els dubtes tant de caràcter clínic com organitzatius i l'acolliment a l'alumnat durant la seva estada al país.
Més informació	Berta Artigas Departament d'Infermeria i Fisioteràpia Telèfon: 25 93 E-mail: berta.artigas@uib.es

Dangme East District Hospital	
Lloc	Ada (Ghana)
Entitat	Dangme East District Hospital
Nre. de places	2
Perfil	Estudiants del grau de Fisioteràpia
Tipus de pràctiques	Pràcticum
Durada de l'estada	Estada mínima de dos mesos Dates previstes: juliol-agost
Tasques per desenvolupar	- Participar en els projectes de salut comunitària, assolir les competències específiques del Pràcticum I. - Intervencions en la clínica de fisioteràpia en un nivell primari i secundari de salut. - Diagnosi de necessitats de la comunitat des d'una perspectiva fisioterapèutica. - Participar en l'elaboració de programes de promoció de la salut.
Compromís contrapart	- Recepció i transport dels alumnes des de la capital Accra fins a l'Hospital, que està ubicat a la localitat d'Ada Foah. - Supervisió i tutorització dels alumnes en pràctiques. - Ajuda logística per a allotjament i manutenció.
Més informació	Elisa Bosch Donate Departament: Infermeria i Fisioteràpia Edifici: Beatriu de Pinós Telèfon: 95 13 E-mail: elisa.bosch@uib.es

Facultat de Matemàtiques i Computació, Universitat de l'Havana	
Lloc	L'Havana (Cuba)
Entitat	Facultat de Matemàtiques i Computació, Universitat de l'Havana
Nre. de places	2
Perfil	Estudiants del grau d'Enginyeria en Informàtica i Màster en Tecnologies de la Informació
Tipus de pràctiques	Treball de fi de grau; treball de fi de màster
Durada de l'estada	Estada mínima de dos mesos
Tasques per desenvolupar	Les pràctiques tenen l'objectiu d'iniciar o enfortir la formació dels estudiants en temes relatius a la visió computacional. Es preveu especialment el desenvolupament d'aplicacions computacionals per a la rehabilitació de discapacitat, així com el processament i l'anàlisi d'imatges mèdiques. Entre les activitats previstes s'hi troba la participació en cursos optatius que s'imparteixen a la carrera de Ciència de la Computació, la participació en seminaris d'investigació i el desenvolupament d'aplicacions computacionals. Els estudiants tindran un tutor assignat que s'encarregarà de vetllar pel compliment del programa de treball dissenyat per cada estudiant.
Compromís contrapart	• Fer un seguiment continu i controlar les tasques a realitzar per l'alumne. • Donar suport a l'alumne en els diferents problemes que li puguin sorgir un cop desplaçat al lloc de treball. • Oferir el suport de tota la gent que forma part de la Facultat per a la perfecta adaptació i integració al lloc de treball. • Donar suport en el seguiment i l'orientació del programa de treball que es durà a terme.
Més informació	Antoni Jaume i Capó Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica Telèfon: 971 25 97 21 E-mail: antoni.jaume@uib.es

FUNSALPRODESE	
Lloc	El Salvador
Entitat	Fundación Salvadoreña para el Desarrollo Social y Económico (FUNSAL PRODESE).
Nre. de places	2
Perfil	Estudiants del grau de Treball Social
Tipus de pràctiques	Pràctiques externes
Durada de l'estada	Estada mínima de dos mesos Dates proposades: entre febrer i setembre.
Tasques per desenvolupar	• Participació als programes d'integració social i laboral de joves en risc social. • Disseny i implementació de tallers d'habilitats socials, recerca de feina, sexualitat, equitat de gènere, no violència i altres demandats per FUNSALPRODESE. • Participació a la dinàmica general de l'entitat. • Coneixement del desenvolupament del rol professional del treballador/a social en el context en el qual treballa l'entitat. • Coneixement de la realitat social, econòmica i política salvadorenca.

Compromís contrapart	• Facilitar l'espai específic (programa, servei o centre) de pràctiques dels alumnes. • Facilitar la coordinació amb entitats i serveis del sector. • Dur un seguiment continuat de les activitats desenvolupades per l'alumne. • Coordinar-se amb la professora tutora de les pràctiques a la UIB. • Facilitar allotjament i vetllar per la cobertura de les necessitats bàsiques de l'estudiant i de la seva seguretat.
Més informació	Fernanda Caro Blanco, Miquel Àngel Oliver Perelló i María Gómez Garrido Departament: Filosofia i Treball Social Telèfon: 971 17 20 79, 971 17 27 95 E-mail: nanda.caro@uib.es, mangel.oliver@uib.es, maria.gomez@uib.es

2.2. Cursos monogràfics

Durant el curs acadèmic 2015-16 l'oferta formativa dirigida a la comunitat universitària, professionals i agents socials i persones que treballen o col·laboren amb els agents de cooperació al desenvolupament de la nostra comunitat es va centrar en l'Agenda 2030, els seus 17 Objectius i les 169 metes que la conformen. Aquests objectius i metes suposen un nou punt de partida cap a la consecució d'un canvi de model global que ha de perfilar-se més just i sostenible. El repte d'assumir aquestes noves pautes i integrar l'agenda de manera transversal en les nostres realitats i, especialment, a les nostres universitats passa per tot un procés d'aprenentatge que comença en primer lloc visibilitzant, sensibilitzant i formant sobre aquest tema, implicant tots els actors de manera transversal.

Des de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS) de la Universitat de les Illes Balears hem assumit aquest compromís impulsant, en coordinació i cofinançament de la Direcció General de Cooperació en el marc d'aquest conveni, una oferta formativa gratuïta planificada de forma conjunta i denominada Cicle de sessions monogràfiques de l'Agenda 2030, que es va iniciar el curs acadèmic 2015-16.

Objectiu principal

L'objectiu principal del curs és impulsar un procés de reflexió estratègic entre tots els col·lectius de la comunitat universitària, els agents locals de cooperació, professionals de l'àmbit, activistes dels moviments socials, plataformes ciutadanes i persones interessades per abordar els reptes que suposa l'Agenda 2030 i reapropiar-se del nou full de ruta.

Objectius específics

- Posar a la disposició de la comunitat universitària i de tots els agents de cooperació al desenvolupament, així com dels col·lectius de la societat civil implicats/interessats, una oferta formativa gratuïta, periòdica i continuada que permeti conèixer i analitzar la nova Agenda 2030.
- Generar un espai de reflexió, debat i intercanvi de coneixements entre els/les ponents i els/les participants que faciliti la comprensió, l'anàlisi i la crítica per facilitar l'apropiació i transversalitat dels ODS i les seves metes.
- Establir aliances que facilitin el treball en xarxa amb tots els agents de cooperació, Universitat, administracions públiques, moviments socials i plataformes ciutadanes a escala regional i local.

Programa del Cicle de sessions monogràfiques de l'Agenda 2030 del segon semestre del curs acadèmic 2015-16

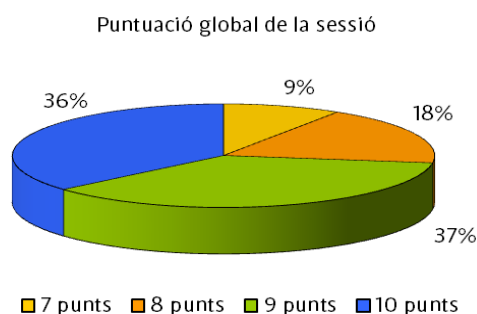
Primera sessió: «Els objectius de desenvolupament sostenibles (ODS) i els reptes de la nova Agenda 2030», a càrrec de Koldo Unceta, catedràtic d'Economia Aplicada de la Universitat del País Basc.

- Dia i hora: 2 de març de 2016 de les 17 a les 20 hores.
- Lloc: sala d'actes de l'edifici Sa Riera (c/ de Miquel dels Sants Oliver, 2, Palma).

A continuació es poden veure les dades d'assistència:

	TOTAL	Dones	Homes
Inscripcions	24	18	6
Dret a certificat	15	12	3

El següent gràfic mostra el grau de satisfacció dels assistents a la sessió:

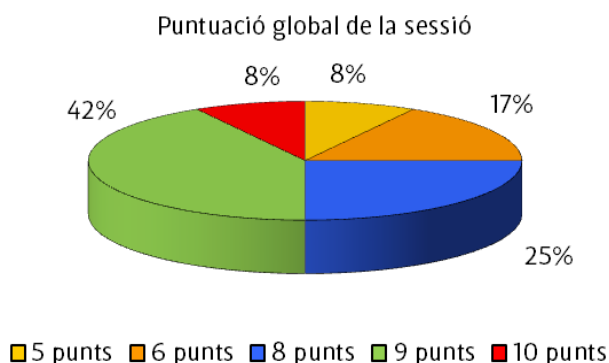
Segona sessió: «Posicionament espanyol en l'Agenda 2030: gènere com a prioritat de la cooperació espanyola», a càrrec de Nava Sanmiguel, experta en gènere i desenvolupament de la Secretaria General de Cooperació Internacional per al Desenvolupament - Fundació Internacional i per a Iberoamèrica d'Administració i Polítiques Públiques (SGCID-FIIAPP).

- Dia i hora: 15 de març de 2016 de les 17 a les 20 hores.
- Lloc: sala d'actes de l'edifici Sa Riera (c/ de Miquel dels Sants Oliver, 2, Palma).

A continuació es poden veure les dades d'assistència:

	TOTAL	Dones	Homes
Inscripcions	23	18	5
Dret a certificat	10	10	0

El gràfic següent mostra el grau de satisfacció dels assistents a la sessió:

Metodologia

La planificació i organització d'aquest cicle de sessions s'ha dut a terme conjuntament amb la Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears, que a més del cofinançament ha reforçat la difusió directa a totes les entitats socials locals.

Fruit de l'experiència prèvia i de l'avaluació conjunta, i amb la finalitat de facilitar la conciliació de la vida familiar i professional per aconseguir la màxima participació de totes les persones segons els seus interessos i coneixements previs, es va modificar radicalment l'anterior format de cursos monogràfics de durada aproximada de 20-30 hores repartides en sessions, que es concentraven en dues setmanes, per una nova aposta de formació periòdica i permanent dissenyada mitjançant sessions d'una durada màxima de 4 hores, en horari de tarda i situades al centre de la ciutat de Palma. A més, aquestes sessions s'han plantejat de manera independent, de manera que es pot assistir al cicle complet o bé a algunes per separat. Per a això, en cada cas s'ha dut a terme un procés d'inscripció en línia independent i posteriorment s'han elaborat certificats d'assistència a totes les persones que han assistit com a mínim al 80% de les sessions.

Les dues sessions s'han dut a terme a l'edifici de la Universitat situat al centre de Palma (el campus està situat als afores) per facilitar la màxima participació de responsables de les administracions públiques locals, equips de professionals que es dediquen a aquest àmbit, investigadors/es, agents dels moviments socials, associacions d'immigrants, la comunitat universitària i la societat en general.

Finalment, per facilitar la formació en línia s'ha creat una base de recursos oberta i disponible a la xarxa. Totes les sessions han estat gravades i pujades a l'espai web de l'OCDS, on estan disponibles per a qualsevol persona interessada: http://cooperacio.uib.cat/epd/formacio/monografics/2015-2016/cicle_monografies_ods/.

D'altra banda, cal destacar que, amb la finalitat d'assegurar el reconeixement per als diferents col·lectius que conformen la comunitat universitària, aquesta modalitat formativa ha estat inclosa formalment en el pla de formació interna per als col·lectius del personal d'administració i serveis (PAS) i del personal docent i investigador (PDI) de la UIB.

A més, en totes les sessions s'ha facilitat un qüestionari a tots els participants perquè poguessin valorar cada sessió del cicle i especificar els interessos concrets entorn dels ODS que s'han tingut en compte a l'hora d'organitzar aquestes sessions. Els resultats apareixen reflectits gràficament per a cada una de les sessions.

Edició de materials com a suport de l'acció formativa

A part de l'enregistrament de les sessions i la seva posterior ubicació a la pàgina web de l'OCDS, en un esforç per continuar acostant l'Agenda 2030 de les Nacions Unides a la comunitat universitària i a la societat en general, s'han editat també una sèrie de materials que acompanyen el cicle de sessions i que o bé són per distribuir o bé estan disponibles per a préstec. Aquests materials es detallen a continuació:

- 350 quaderns per poder distribuir a participants, entitats col·laboradores i als membres dels òrgans de decisió per tal de sensibilitzar-los.
- Fotoreclam (300 x 230 cm).
- Exposició de 9 expositors dobles que conformen un total de 18 plafons, un d'introductori sobre l'Agenda 2030 i la resta dedicats cadascun d'ells a cadascun dels 17 ODS, on es presenten algunes dades i algunes de les metes de forma resumida.

Tots dos recursos també estan disponibles virtualment a la pàgina web de l'OCDS: <http://cooperacio.uib.cat/transparencia/arxiu-noticies/la-uib-compromesa-amb-17-objectius-per-transformar.cid462567>.

Es destaca la complicitat del Centre del Documentació en Cooperació al Desenvolupament (CD2), biblioteca de la UIB especialitzada en cooperació al desenvolupament on es pot consultar, també en préstec, documentació, publicacions i recursos especialitzats que s'han adquirit o actualitzat tant en format paper com digital sobre l'Agenda 2030.

2.3. Cursos de formació de voluntariat

Durant el curs acadèmic 2015-16 s'han realitzat tres (3) cursos de formació de voluntariat, de 25 hores de durada cadascun, dos en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament i un sobre la migració i les persones desplaçades. En aquests cursos s'hi han inscrit un total de cent vint-i set (127) alumnes (97 dones i 30 homes) i tenen dret a certificat un total de noranta-dues (92) persones (74 dones i 18 homes). Els dos cursos de cooperació al desenvolupament

s'han finançat a càrrec del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament; mentre que l'altre s'ha finançat a càrrec de la subvenció directa amb la Conselleria de Família i Serveis Socials en matèria de promoció de voluntariat universitari 2014-15. Cadascun dels cursos ha estat coordinat per personal tècnic de l'OCDS amb el suport imprescindible de l'alumnat col·laborador de l'OCDS.

Seguint les novetats introduïdes en el curs anterior, s'ha seguit una metodologia dinàmica i participativa, amb recursos didàctics que fomenten la participació, el debat i l'experiència vivencial entre les persones assistents, amb l'ajuda dels facilitadors i les facilitadores.

Cursos de voluntariat en cooperació al desenvolupament

En el marc del programa de voluntariat de la UIB i dins les accions formatives en aquest àmbit, es finança la realització de dues edicions del «Curs de formació de voluntariat especialitzat en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament» al llarg del curs acadèmic 2015-16. Aquests cursos s'adrecen al conjunt de l'alumnat de la UIB preferentment i varen tenir per objectius l'aprofundiment en el coneixement i les característiques de la cooperació al desenvolupament com a àmbit d'intervenció per al voluntariat, la facilitació d'eines d'intervenció, habilitats bàsiques i maneig de situacions en aquest àmbit.

Objectius:

- Oferir una visió general del voluntariat i les seves característiques més importants.
- Aprofundir en el coneixement i les característiques del voluntariat en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.
- Facilitar eines d'intervenció, habilitats bàsiques i maneig de situacions en diferents contextos.

Continguts:

- Introducció al concepte de voluntariat.
- Conceptes bàsics: entendre i comprendre la cooperació al desenvolupament.
- Educació per al desenvolupament.
- Agents de la cooperació al desenvolupament.
- Estratègies i eines personals per al canvi social.
- Participació social.
- Habilitats socials i introducció a la intel·ligència emocional per fer front a situacions en aquest àmbit.
- Experiències de voluntariat en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.
- Coneixement dels programes i activitats de l'OCDS.

Metodologia: Els conceptes a treballar es faran mitjançant dinàmiques i recursos didàctics que fomentin la participació, el debat, el treball col·laboratiu en casos pràctics i l'experiència vivencial entre les persones assistents, amb l'ajuda dels facilitadors i les facilitadores.

Professorat: Professorat de la UIB. Personal especialista en participació social. Personal tècnic d'ens i entitats de l'àmbit de la cooperació al desenvolupament. Personal de l'OCDS. Persones voluntàries de diferents entitats i/o programes de l'OCDS.

Durada: 25 hores: 20 hores presencials i 5 hores de treball autònom (opcional, amb reconeixement d'1 ECTS).

Places ofertes: màxim 35-40 alumnes.

Preu: Curs gratuït, en el marc de la col·laboració entre la Direcció General de Cooperació i Immigració del Govern de les Illes Balears i la UIB en l'àmbit del voluntariat. La inscripció al curs comporta el compromís d'assistir-hi, i en cas de no poder assistir-hi, s'ha de comunicar a l'OCDS amb la màxima antelació possible, per facilitar que hi accedeixin altres persones interessades. Sempre es comunica també que aquesta acció formativa compta amb un finançament públic, i que no comunicar-ho pot ser causa d'exclusió en futures accions formatives vinculades a l'OCDS.

De manera que en el marc del present conveni es realitzaren dues edicions del curs, sota la direcció i coordinació de la mateixa OCDS, i amb el suport de la figura d'alumne/a col·laborador/a, una el primer semestre i l'altra el segon semestre, de les quals es dona més informació a continuació:

Primera edició del curs de voluntariat en cooperació al desenvolupament

Dates de realització: 6, 7, 8, 14 i 15 d'octubre de 2015, de 9 a 13 hores (20 hores presencials i 5 hores de treball autònom). Curs gratuït i amb reconeixement d'1 ECTS.

Lloc de realització: Aula C0 i aula LEC 02 de l'edifici Guillem Cifre de Colonya.

A la graella següent se'n pot consultar el programa:

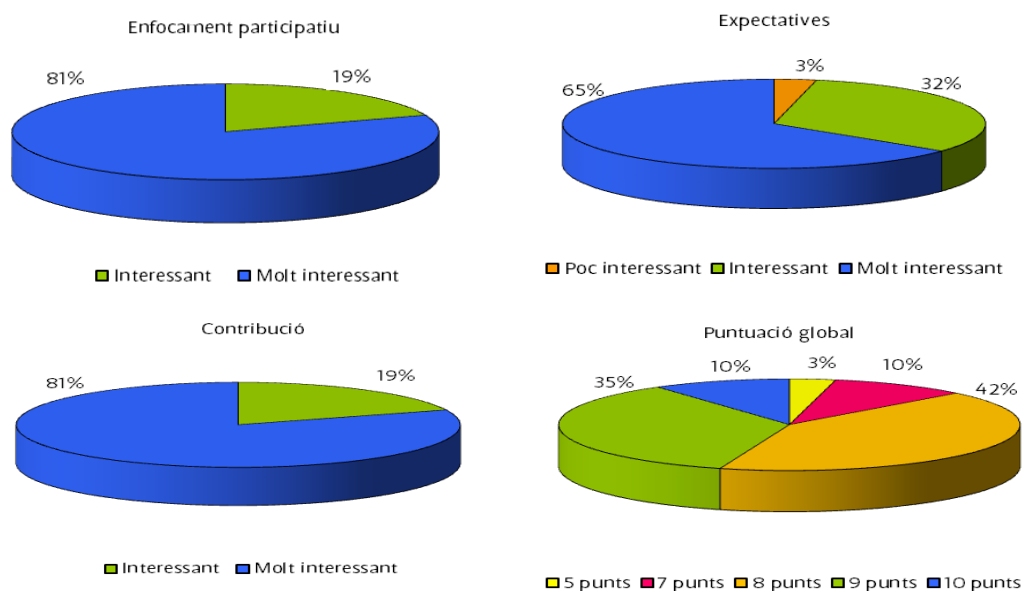
Dimarts 6-10-2015 Aula C0	9.00-11.00 h	Per què és important la participació social? Xavier Torrens, expert en voluntariat i participació social
	11.00-13.00 h	Jugant a saber què és la cooperació al desenvolupament Ruth Escribano, coordinadora de l'OCDS
Dimecres 7-10-2015 Aula C0	9.00-11.00 h	De què parlem quan parlem de voluntariat? Margalida Gayà, experta en voluntariat i participació social
	11.00-13.00 h	Apropant-nos a l'educació per al desenvolupament (EpD) Ruth Escribano, coordinadora de l'OCDS
Dijous 8-10-2015 LEC 02	9.00-11.30 h	Qui és qui en la cooperació al desenvolupament Pere Joan Pons, expert en cooperació al desenvolupament i organismes internacionals
	11.30-13.00 h	Mobilitat i programes de Cooperació Universitària al Desenvolupament (CUD) Joan Nadal, personal de l'OCDS
	9.00-11.00 h Aula LEC 02	Què puc fer jo per canviar el món? Carles Valentí, expert en l'àmbit de l'educació al desenvolupament

Dimecres 14-10-2015	11.00-13.00 h Sala d'Actes	Compartint experiències en l'àmbit de la cooperació Espai d'encontre de l'alumnat participant en els programes Beques de pràctiques i Estadets Solidàries 2014-15 Conducció de la sessió: Ruth Escribano, coordinadora de l'OCDS
Dijous 15-10-2015 LEC02	9.00-12.30 h	Experimentant amb les nostres emocions i sentiments. Les pors com a motor d'autoconeixement i desenvolupament humà Raül Genovés, director del títol propi de postgrau de la UIB d'Expert Universitari en Autoconeixement, Emocions i Diàleg al Segle XXI.
	12.30-13.00 h	Avaluació participativa del curs Joan Nadal, personal de l'OCDS

Respecte a les dades de participació, al quadre següent es presenten de forma resumida:

Dades de participació	Dones	Homes	TOTAL
Persones inscrites (formulari emplenat)	27	11	38
Persones llista d'espera	7	1	8
Persones que obtenen certificació:	22	10	32
Certificat d'aprofitament (1ECTS)	6	0	6
Certificat d'assistència (mínim 80%)	16	10	26

A continuació es poden veure els gràfics que fan referència a la valoració del curs per part dels assistents:

Segona edició del curs de voluntariat en cooperació al desenvolupament

Dates de realització: 12, 13, 19 i 20 de febrer de 2016, els divendres de 16 a 21 hores i els dissabtes de 9 a 14 hores (20 h presencials + 5 h de treball autònom). Curs gratuït i amb reconeixement d'1 ECTS.

Lloc de realització: Aules 8 i 6 de l'edifici Sa Riera (c/ de Miquel dels Sants Oliver, 2, Palma).

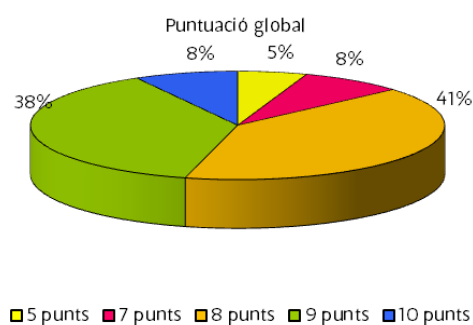
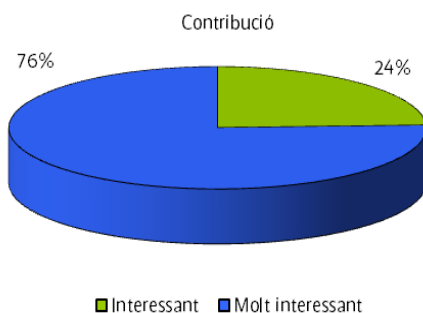
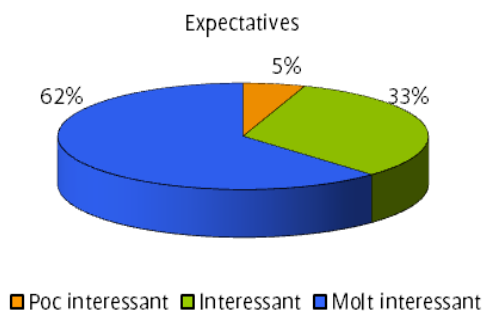
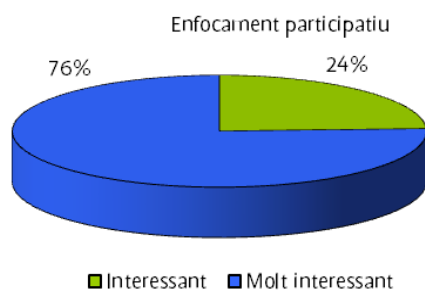
A la graella següent se'n pot consultar el programa:

Divendres 12-02-2016 Aula 8	16.00-19.00 h	Jugant a saber què és la cooperació al desenvolupament Ruth Escibano, coordinadora de l'OCDS
	19.00-21.00 h	Apropant-nos a l'educació per al desenvolupament (EpD) Ruth Escibano, coordinadora de l'OCDS
Dissabte 13-02-2016 Aula 4	9.00-11.30 h	De què parlem quan parlem de voluntariat i participació? Pep Lluís Riera, especialista en l'àmbit del voluntariat i la participació
	11.30-14.00 h	Qui és qui en la cooperació al desenvolupament Pau de Vílchez, professor de l'àrea de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals
Divendres 19-02-2016 Aula 4	16.00-17.00 h	Mobilitat i programes de cooperació universitària al desenvolupament (CUD) Joan Nadal, personal de l'OCDS
	17.00-21.00 h	Experimentant amb les nostres emocions i sentiments Elisa Bosch, professora del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia
Dissabte 20-02-2016 Aula 4	9.00-11.30 h	Què puc fer jo per canviar el món? Arnau Matas, especialista en moviments socials i alternatives al capitalisme neoliberal
	11.30-13.30 h	Compartint experiències en l'àmbit de la cooperació Alumnat participant en els programes Beques de pràctiques i Estadets Solidaris 2014-15 Conducció de la sessió: Joan Nadal
	13.30-14.00 h	Avaluació participativa del curs Joan Nadal, personal de l'OCDS

En el següent quadre es presenten les dades de participació de forma resumida:

Dades de participació	Dones	Homes	TOTAL
Persones inscrites (formulari emplenat)	34	7	41
Persones llista d'espera			0
Persones que obtenen certificació:	34	6	40
Certificat d'aprofitament (1ECTS)	12	2	14
Certificat d'assistència (mínim 80%)	22	4	26

A continuació es poden veure els gràfics que fan referència a la valoració del curs per part dels assistents:

Curs de voluntariat en cooperació en l'àmbit de la migració i persones desplaçades

Objectius:

- Oferir una visió general del voluntariat i les característiques més importants. En l'àmbit de la migració.
- Facilitar eines d'intervenció, habilitats bàsiques i maneig de situacions en diferents contextos.

Continguts:

- De què parlem quan parlem de voluntariat.
- Què és tot això dels processos migratoris.
- Com es viu en primera persona un procés migratori.
- Atenent les persones migrades.
- Apropant-nos a l'educació per al desenvolupament (EpD).
- Migració i perspectiva de gènere (Trata).
- Com podem treballar les nostres habilitats socials.
- Presentació de l'OCDS.
- Com es pot donar resposta a la situació actual.
- Compartint experiències de voluntariat en l'àmbit de la immigració.

Metodologia: Els conceptes es treballaran mitjançant dinàmiques i recursos didàctics que fomentin la participació, el debat i l'experiència vivencial entre les persones assistents.

Professorat:

- Professorat de la UIB.
- Personal especialista en participació social.
- Personal tècnic d'ens i entitats de l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.
- Personal de l'OCDS. Persones voluntàries de diferents entitats i/o programes de l'OCDS.

Dates de realització: 19, 20, 21, 26 i 27 d'octubre de 2015, de 16 a 20 hores (20 h presencials + 5 h treball autònom). Curs gratuït i amb reconeixement d'1 ECTS.

Lloc de realització: Aules 4 i 7 de l'edifici Sa Riera (c/ de Miquel dels Sants Oliver, 2, Palma).

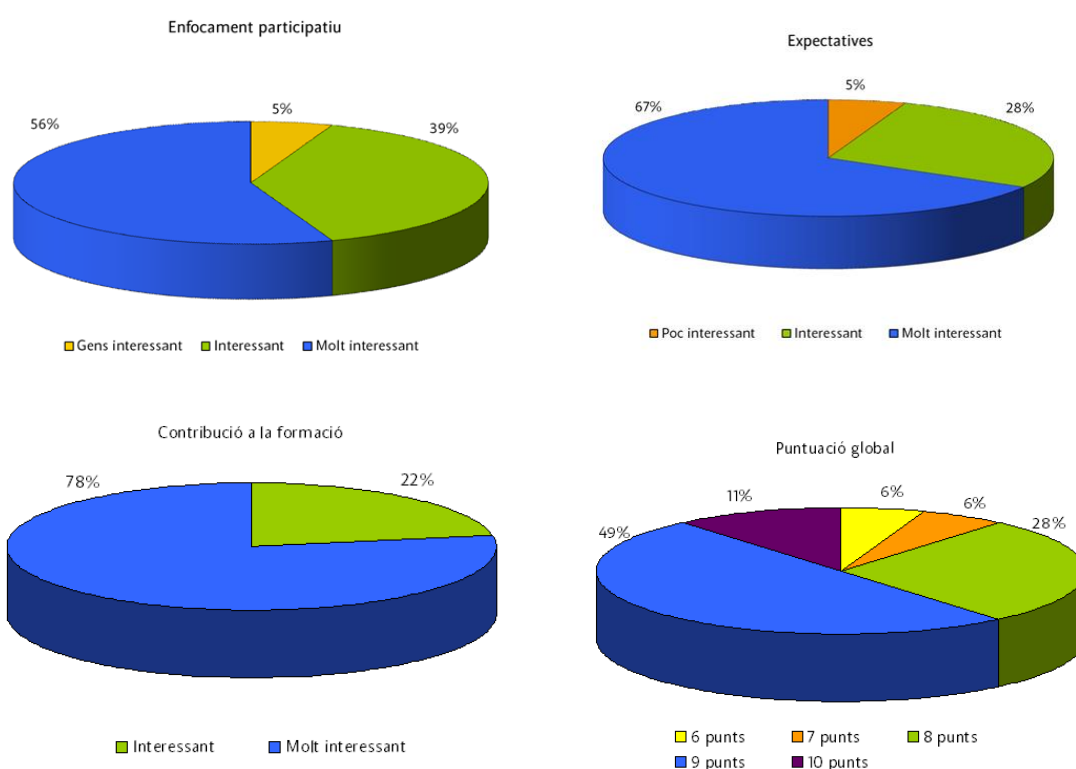
A la graella següent se'n pot consultar el programa:

Dilluns 19-10-2015 Aula 4	16.00-18.00 h	De què parlem quan parlem de voluntariat? Rosa Deyà, especialista en participació social
	18.00-20.00 h	Què és tot això dels processos migratoris? Alexandre Miquel, professor del Departament de Filosofia i Treball Social
Dimarts 20-10-2015 Aula 4	16.00-18.00 h	Com es viu en primera persona un procés migratori? Victor Uwagba, mediador cultural
	18.00-20.00 h	Atenent les persones migrades Francisco Garrido, advocat d'asil i estrangeria
Dimecres 21-10-2015 Aula 7	18.00-20.00 h	Apropant-nos a l'educació per al desenvolupament (EpD) Ruth Escribano, coordinadora de l'OCDS
	18.00-20.00 h	Migració i perspectiva de gènere M. Magdalena Alomar, coordinadora de projectes del Casal Petit, i Xisca Plasència, educadora social del Casal Petit
Dilluns 26-10-2015 Aula 4	16.00-19.00 h	Com podem treballar les nostres habilitats socials? Miquel Àngel Oliver, professor del Departament de Filosofia i Treball Social
	19.00-20.00 h	Presentació de l'OCDS Joan Nadal, personal de l'OCDS
Dimarts 27-10-2015 Aula 4	16.00-18.00 h	Com es pot donar resposta a la situació actual? Dolça Feliu, treballadora de Creu Roja - Illes Balears
	18.00-19.30 h	Compartint experiències de voluntariat en l'àmbit de la immigració Persones voluntàries de diferents entitats que treballen en l'àmbit. Conducció de la sessió: Joan Nadal, personal de l'OCDS
	19.30-20.00 h	Avaluació participativa del curs Joan Nadal, personal de l'OCDS

En el següent quadre es presenten les dades de participació de forma resumida:

Dades de participació	Dones	Homes	TOTAL
Persones inscrites (formulari emplenat)	23	7	30
Persones llista d'espera			0
Persones que obtenen certificació:	16	4	20
Certificat d'aprofitament (1ECTS)	13	4	17
Certificat d'assistència (mínim 80%)	3	0	3

A continuació es poden veure els gràfics que fan referència a la valoració del curs per part dels assistents:

En el següent requadre es poden consultar les dades de participació global resumides:

	Persones inscrites	Homes	Dones
Curs de voluntariat en cooperació al desenvolupament Dates de realització: 6, 7, 8, 14 i 15 d'octubre de 2015	27	11	38
Curs de voluntariat en l'àmbit de la migració i persones desplaçades Dates de realització: 19, 20, 21, 26 i 27 d'octubre de 2015	23	7	30
Curs de voluntariat en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament Dates de realització: 12, 13, 19 i 20 de febrer de 2016	34	7	38
	84	25	106

2.4. Cursos de formació per a personal de la UIB

Durant el curs 2015-16 s'han ofert tres (3) accions formatives dirigides al personal de la UIB. Es tracta de cursos en diferents temàtiques que tenen com a objectiu dotar de més coneixements i capacitat el personal d'aquesta universitat i, com a tal, representen una aposta seriosa per elevar el nivell del nostre capital humà, en tots els vessants possibles.

A continuació es detallen les accions formatives impartides en el marc dels plans de formació interna:

Pla de formació 2016 de la Universitat de les Illes Balears

Curs: «Introducció a la cooperació universitària al desenvolupament (CUD): conceptes bàsics i intervenció» (GP2002706).

- Durada: 10 hores.
- Dates de realització: 18, 23, 24 i 25 de febrer de 2016.
- Horari: de 16 a 18.30 hores.
- Professorat: Ruth Escribano, coordinadora de l'OCDS; Elisa Bosch, professora del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia; i Caterina Bennàsar, personal de l'OCDS.
- Persones inscrites: 26 persones (19 dones i 7 homes).
- Participació: 15 persones amb dret a certificat (10 dones i 5 homes).

Accions formatives pròpies de l'OCDS, reconegudes dins el Pla de formació

Dins el marc de les sessions monogràfiques del cicle de l'Agenda 2030 organitzades per l'OCDS, i que es poden veure a l'apartat corresponent, s'ha acordat amb l'àrea de Formació la possibilitat que el personal d'administració i serveis assistent pugui obtenir el reconeixement d'aquesta formació de forma equivalent a la del Pla de formació. Les accions formatives són les següents:

- **Primera sessió:** «Els objectius de desenvolupament sostenibles (ODS) i els reptes de la nova Agenda 2030», a càrrec de Koldo Unceta, catedràtic d'Economia Aplicada de la Universitat del País Basc, realitzada el 2 de març de 2016 de les 17 a les 20 hores. Nombre de PAS amb dret a certificat: 4 (3 dones i 1 home).
- **Segona sessió:** «Posicionament espanyol en l'Agenda 2030: gènere com a prioritat de la cooperació espanyola», a càrrec de Nava Sanmiguel, experta en gènere i desenvolupament de la Secretaria General de Cooperación Internacional para el Desarrollo – Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas (SGCID-FIIAPP), realitzada el 15 de març de 2016 de les 17 a les 20 hores. Nombre de PAS amb dret a certificat: 2 (2 dones).

2.5. XI Convocatòria d'ajuts per a accions d'educació per al desenvolupament (EpD)

Durant el curs 2015-16 s'han concedit ajuts per un import total de 12.016 euros, a càrrec de la partida que la UIB destina a cooperació al desenvolupament i solidaritat, per a la realització de vuit (8) accions d'EpD. Aquestes han estat executades per vint-i-tres (23) membres de la

comunitat universitària de cinc (5) departaments i estudis diferents i d'un vicerectorat (1) amb la col·laboració d'una (1) ONGD de les Illes Balears (UNICEF) i tres (3) entitats més (MAT Intervencions, Es Far Cultural i El Xiringuito). A continuació, una taula resum:

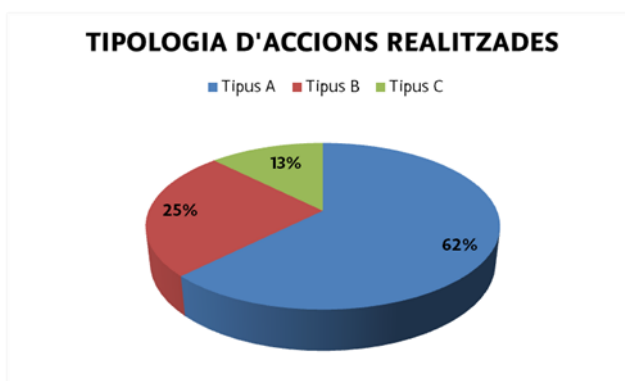
	Accions d'EpD	Responsable i vinculació UIB	Organització Departament / Grups de recerca i entitats col·laboradores	Ajut concedit
1	Seminari: El paper dels estereotips de gènere en l'àmbit judicial	Laura Montserrat Vicens, alumna de doctorat	Departament de Dret	1.056 €
2	Jornades Dones i Sexualitats: Qüestions de gènere, diversitats i interculturalitats	Virginia Ferreiro Basurto, professora	Departament de Psicologia	2.120 €
3	Curs «Teatre de l'oprimit, eines per a la intervenció en entorns educatius»	Josep Lluís Oliver Torrelló, professor	Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques	1.400 €
4	ODS i situació europea: «La infància primer»	Belén Pascual Barrio, professora	Departament de Pedagogia y Didàctiques Específiques	550 €
5	Audiovisual <i>Camins, el viatge de les persones refugiades</i>	Esperança Mateu Morey, alumne	Departament d'Infermeria	3.000 €
6	Curs «Teatre social i creació col·lectiva: eines artístiques aplicades a l'educació»	Gemma Tur Ferrer, professora	Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació	1.400 €
7	Curs seminari «Ser indígena en economies emergents. Expressions subalternes de resistència i identitat»	Jaume Garcia, professor	Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts	1.640 €
8	Xerrada «La guerra no es un juego», a càrrec de Gervasio Sánchez	Ana Cañas Lerma, personal d'administració i Serveis	Vicerectorat del Campus, Cooperació i Universitat Saludable	850 €

A continuació es detalla la distribució segons la tipologia (A, B i C):

- **Tipus A: Accions d'educació i/o formació**, que ajudin a comprendre els problemes i les seves causes, a conscienciar i a promoure la participació social: organització de cursos, seminaris, tallers, entre d'altres.
- **Tipus B: Accions de sensibilització**, que informin i alertin sobre situacions d'injustícia i sobre les causes de la pobresa, que difonguin propostes d'actuació i rompin el cercle viciós d'ignorància-indiferència-ignorància: organització de conferències, taules rodones, campanyes, cinefòrums, entre d'altres.
- **Tipus C: Accions de difusió d'experiències** de membres de la comunitat universitària mitjançant material o recursos d'EpD: exposicions, documents audiovisuals, contes, publicacions d'experiències i/o dels resultats d'una recerca (llibres, fullets...), entre d'altres.

Les temàtiques tractades són molt diverses: drets humans, interculturalitat, participació ciutadana, equitat de gènere, sostenibilitat ambiental i conflictes contemporanis i situació política actual.

Al gràfic es pot veure la distribució de les accions aprovades segons la seva tipologia:

La Comissió de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat de la UIB, òrgan competent en la resolució de la convocatòria, ha avaluat i seleccionat les sol·licituds presentades, a partir d'una proposta inicial realitzada per l'OCDS, i ha concedit un total de 12.016 euros, amb càrrec a la partida que la UIB destina a cooperació al desenvolupament i solidaritat. D'aquesta manera durant el curs 2015-16, en el conjunt dels dos terminis establerts per a la presentació de sol·licituds en el marc de la XI Convocatòria d'ajuts per a accions d'educació per al desenvolupament, se n'han rebut nou (9) i d'aquestes s'han aprovat vuit (8) accions.

Les accions realitzades són les següents:

1. Seminari: El paper dels estereotips de gènere en l'àmbit judicial

Responsable: Laura Montserrat Vicens, alumna de doctorat del estudis de Dret.

Ajut concedit: 1.056 euros.

Objectius:

- Descriure i realitzar una anàlisi de dret comparat en l'àmbit jurídic internacional i penal per tal de posar de manifest l'aplicació perjudicial, per a l'exercici dels drets de les dones, dels estereotips de gènere en els processos judicials, especialment en els casos de violència domèstica i de gènere.
- Realitzar una aproximació teòrica al concepte d'estereotip de gènere i entendre'l com una vulneració dels drets humans en la mesura que la seva aplicació és perjudicial per garantir els drets de la dona.

Dates: 3 i 4 de juny.

Lloc: Sa Riera, Palma.

Activitats: El seminari ha comptat amb les ponències següents:

- «Estereotips sexuals i de gènere. Relació entre estereotips, discriminació i violència de gènere», a càrrec de Gema Fernández, advocada sènior de l'entitat Women's Link Worldwide.
- «Anàlisi i valoració de la pràctica del CEDAW entre 2004 i l'actualitat. Cas González Carreño i accions des del Parlament de les Illes Balears», a càrrec de Margalida

Capellà, professora contractada doctora de l'àrea de Dre Internacional Públic i Relacions Internacionals de la UIB i diputada al Parlament balear.

- «Dret Penal enfront de la violència de gènere. Aplicació d'estereotips en resolucions judicials penals. Dret comparat», a càrrec d'Eduard Ramon, professor titular de l'àrea de Dret Penal de la UIB i magistrat suplent de l'Audiència.
- «Cas González Carreño contra Espanya. Oportunitat per al CEDAW per ampliar la seva jurisprudència en estereotips de gènere en casos de violència», a càrrec de Gema Fernández, advocada sènior de l'entitat Women's Link Worldwide.
- «Estereotips de gènere en la violència contra les dones en la política i en l'activisme social: els avenços i reptes a l'Amèrica Llatina», a càrrec de Marusia López, membre de l'entitat Iniciativa Mesoamericana de Mujeres Defensoras.
- Intervenció de Rosa Cursach, directora de l'Institut Balear de la Dona, com a cloenda de l'acte.

En cada cas hi ha hagut un torn obert entre les persones participants i com a cloenda les entitats i el públic assistent han posat en comú les seves opinions i experiències.

Participació: 40 persones.

2. Jornades: Dones i Sexualitats: Qüestions de gènere, diversitats i interculturalitat

Responsable: Virginia Ferreiro Basurto, professora del Departament de Psicologia.

Ajut concedit: 2.120 euros.

Objectius:

- Visibilitzar les realitats existents a les diferents cultures sobre la vivència de la sexualitat de les dones.
- Reflexionar sobre la importància d'incloure la perspectiva de gènere, la interculturalitat i la diversitat en els programes de salut sexual i reproductiva i prendre'n consciència.

Dates: 20 i 21 de maig. Durada dels dos mòduls: 10 hores. Durada del taller (opcional): 3 hores.

Tot plegat repartit de la manera següent:

- **Mòdul 1:** 20 de maig, divendres, de 9 a 14 hores. Aula 9. Aquest mòdul s'ha retransmès per videoconferència a les seues universitàries: Seu universitària de Menorca, aula AV05 i Seu universitària d'Eivissa i Formentera, aula AV08.
- **Taller:** 20 de maig, divendres, de 16 a 19 hores. Aula 14. Presencial.
- **Mòdul 2:** 21 de maig, dissabte, de 9 a 14.15 hores. Aula 12. Presencial.

Lloc: Sa Riera, Palma. El mòdul 1 de les jornades es va dur a terme mitjançant videoconferència amb les seues universitàries de Menorca i Eivissa i Formentera.

Activitats:

Mòdul 1:

- **Ponència inaugural:** «La deriva patriarcal de la revolució sexual», a càrrec d'Ana de Miguel, professora de l'àrea de Filosofia Moral i Política, Universitat Rey Juan Carlos de Madrid.
- **Taula rodona:** «Mirades interculturals»:
  - «Convivre amb la llei gitana», a càrrec d'Elisabet Minchón, treballadora social a Creu Roja I Elisabet Minchón Iles Balears.
  - «Embaràs i part de les dones llatines dins el context migratori», a càrrec de Florencia Polimen, SURT Fundació de dones.
  - «Dones i sexualitat a l'islam», a càrrec de MalikaKathir, SURT Fundació de dones.
- **Ponència:** «La vivència de la sexualitat de les dones amb diversitat funcional», a càrrec de Natalia Rubio, presidenta de l'associació estatal Sexualitat i Discapacitat. Responsable Màster Online Sexologia UCJC i professora Màster Oficial Sexologia UCJC (Univ. Camilo Jose Cela - Madrid).
- **Taller:** Divendres 20 de maig, de 16-19 hores: «Treballant l'educació sexual des de la perspectiva de gènere i la interculturalitat», a càrrec de Joan A. Bennàsar, sexòleg i integrador social.

Mòdul 2:

- **Taula rodona:** «La cooperació internacional en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva». Moderador: Antoni Servera, director general de Cooperació, Conselleria de Serveis Socials i Cooperació. Hi participen: Belén Matesanz, Metges del Món; Berta Artigas, professora del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia de la UIB; Silvia Casanovas, coordinadora UNICEF Comitè Balear.
- **Ponència:** «Aprentatge de la nova genitalitat en dones transsexuals», a càrrec de Tina Recio, activista i membre del grup LGTB de CCOO de Catalunya.
- **Ponència:** «Som com som. Idees per treballar la diversitat com a enriquiment en l'educació infantil i primària», a càrrec de Mercedes Sánchez Sáinz, Departament de Didàctica i Organització Escolar de la Universitat Complutense de Madrid.
- **Clausura de les jornades.**

Participació: Hi ha assistit una mitjana de 80 persones. Al següent quadre se'n pot veure la relació:

Relació d'assistència segons places per mòduls i taller:

	Places ofertades			Persones assistents		
	Palma	Menorca	Eivissa	Palma	Menorca	Eivissa
Mòdul 1	50	20	20	41	0	0
Mòdul 2	50			27		
Taller	50			15		

3. Curs: «Teatre de l'oprimit, eines per a la intervenció en entorns educatius»

Responsable: Josep Lluís Oliver Torrelló, professor del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques.

Ajut concedit: 1.400 euros.

Objectius:

- Donar a conèixer la història i els fonaments del teatre de l'oprimit.
- Oferir els coneixements bàsics a l'hora de definir, classificar i fer el diagnòstic d'un conflicte o d'una situació d'opressió.
- Presentar les principals eines de comunicació que fa servir el teatre de l'oprimit per establir un nivell de participació òptim entre els usuaris o alumnes que afavoreixi el procés d'anàlisi i creació col·lectiva.
- Donar eines per treballar les habilitats socials i comunicatives dels usuaris o alumnes.
- Oferir recursos propis del teatre de l'oprimit i de la gestió de conflictes, per treballar entorn dels valors de la interculturalitat, la cooperació, la corresponsabilitat i la participació activa.
- Crear espais d'anàlisi que potenciïn l'esperit crític dels usuaris o alumnes.
- Donar a conèixer noves formes de combatre els prejudicis i prevenir conductes de risc que poden conduir a situacions de marginació o exclusió social.
- Treballar principalment sobre tres temàtiques: les opressions de gènere, les fronteres i l'assetjament en entorns educatius.

Dates: els dies 20, 27 i 29 d'abril i els dies 4, 11, 18, 20 i 25 de maig.

Lloc: edifici Guillem Cifre de Colonya (campus universitari, Palma).

Activitats: El curs ha donat a conèixer a les persones que hi han participat i les principals tècniques del teatre de l'oprimit i els seus fonaments metodològics, per tal que les persones participants les puguin posar en pràctica durant el desenvolupament de la seva tasca professional en el present o en el futur. S'han treballat principalment tres temàtiques: les opressions de gènere, les fronteres i l'assetjament en entorns educatius. Els continguts del curs han estat els següents:

- Introducció a la història i els fonaments del teatre social i teatre de l'oprimit.
- Introducció als conceptes: oprimat, opressor i víctima.
- Introducció i conceptes de l'anàlisi de conflictes i principals eines per gestionar-los.
- Teatre imatge: una eina per a l'expressió i l'anàlisi de conceptes abstractes.
- Pretextos dramàtics: una eina teatral que permet treballar habilitats socials en grups en els quals hi ha temes tabú o difícils de tractar. Ofereix als participants un marc lliure i de seguretat per a la investigació, l'expressió i la proposta d'alternatives.
- Teatrefòrum: una eina per a la promoció de la justícia social, la creació col·lectiva i la gestió compartida dels conflictes i la convivència.
- Eines per a la creació de sessions per a la promoció de la consciència social: crear tallers o sessions que treballin aspectes relacionats amb l'educació per al desenvolupament i la justícia social.
- Introducció a la creació col·lectiva.
- Eines per a la recerca prèvia a la creació: preparar una temàtica per treballar-la amb grups diversos. Al llarg del curs s'aprofundirà en els conceptes: opressions de gènere, fronteres i l'assetjament en entorns educatius.

Participació: De les 23 persones inscrites (nombre màxim de places disponibles), la mitjana d'assistència ha girat entorn de les 15-18 persones per sessió. Finalment han obtingut certificat d'assistència 16 persones.

4. Xerrades: ODS i situació europea «La infància primer»

Responsable: Belén Pascual Barrio, professora del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques.

Ajut concedit: 550 euros.

Objectius:

- Apropar la problemàtica de les persones refugiades i migrants a la comunitat universitària.
- Donar a conèixer l'informe Acció Humanitària en la Infància, presentat a nivell internacional, en que s'evidencia com 43 milions d'infants requereixen ajuda en emergència en 63 països.

Dates: 4 i 11 de maig de 2016.

Lloc: Sala Magna de l'edifici Guillem Cifre de Colonya.

Activitats:

- Primera sessió: «La infància en els objectius de desenvolupament sostenible», a càrrec de Sandra Astete, especialista d'UNICEF Comitè Espanyol.
- Segona sessió: «Equitat en la infància: el cas europeu i espanyol», a càrrec de Cristina Junquera, reposable d'incidència política i estudis d'UNICEF Comitè Espanyol.

Participació: Unes 40-50 persones.

5. Audiovisual: «Camins, el viatge de les persones refugiades»

Responsable: Esperança Mateu Morey, alumna d'Infermeria.

Ajut concedit: 3.000 euros.

Objectius:

- Mostrar la realitat de les persones que es veuen forçades a migrar dels seus països d'origen.
- Conscienciar sobre la importància de protegir les persones facilitant-los rutes migratòries segures.
- Generar debat i un espai crític i reivindicatiu per parlar-ne després de cada projecció.

Dates: Primer acte de presentació, 6 de maig a les 20 hores; segon acte, 19 de maig de 2016 a les 20.30 hores; i tercer acte, 26 de maig a les 11 hores.

Lloc: S'han dut a terme diversos actes de presentació i difusió del documental, a Menorca i a Palma (Sa Riera i campus UIB). Posteriorment s'ha publicat al CanalUIB per fer-lo accessible a totes les persones interessades.

Activitats: El documental narra una petita realitat del dia a dia de les persones refugiades en la seva arribada a Europa. Un tema d'actualitat i que s'ha convertit en una crisi humanitària a la qual molts de governs estan girant l'esquena. En un format multimèdia, el formen fotografies, audiovisuals, i en alguns casos dibuixos animats. Mitjançant entrevistes enregistrades sobre el terreny la tardor del 2015 entre l'illa de Lesbos (Grècia) i la frontera de Macedònia amb Sèrbia, se segueix així uns dels itineraris més habituals per a les persones refugiades per dirigir-se cap al nord d'Europa. Guiats per personatges anònims que ens expliquen el seu recorregut i motivació per voler anar a Europa i els seus objectius, així com els problemes que tenen al seu país d'origen.

Participació: Total aproximat: 290 persones. Cal tenir en compte que el documental està publicat al CanalUIB i a YouTube, i a més s'ha emès per IB3 i ha estat penjat a la seva web. Per la qual cosa no es pot comptabilitzar el nombre de persones que el dia d'avui han vist el documental.

6. Curs: «Teatre social i creació col·lectiva: eines artístiques aplicades a l'educació»

Responsable: Gemma Tur Ferrer, professora del Departament de Pedagogia i Psicologia de l'Educació.

Ajut concedit: 1.400 euros.

Objectius:

- Conèixer els fonaments i la metodologia del teatre de l'oprimit, així com les seves aplicacions dins el món educatiu i social.
- Conèixer altres metodologies orientades a estimular la creativitat i la reflexió crítica de l'alumnat mitjançant recursos artístics (teatre, expressió corporal, anàlisi interactiva d'imatges i textos, escriptura i recursos plàstics).
- Aprendre tècniques de creació col·lectiva, per poder-les aplicar com a eina pedagògica i educativa dins la tasca docent o d'intervenció social.
- Establir un nivell de comunicació i participació òptim en el seu grup d'alumnes, afavorint el procés de reflexió i creació col·lectives.
- Treballar les habilitats socials i comunicatives dels alumnes i de les alumnes.
- Obtenir recursos nous per treballar entorn dels valors de la interculturalitat, la cooperació, la coresponsabilitat i la participació activa.
- Crear espais d'anàlisi i presa de consciència sobre la realitat del nostre entorn, que potenciïn l'esperit crític dels alumnes i de les alumnes.

- Aprendre noves formes de combatre els prejudicis i prevenir conductes de risc que poden conduir a situacions de violència de gènere o d'exclusió social.
- Aprendre a reconèixer i analitzar situacions «quotidianes» d'opressió o conflicte, per poder-hi cercar alternatives que permetin canviar-les.

Dates: 4, 11, 18 i 25 d'abril, 2, 9 i 16 de maig.

Lloc: Aula gran de la Seu UIB d'Eivissa i Formentera.

Activitats:

1. Introducció al teatre d'intervenció social:
  - Per què el teatre es pot utilitzar com a eina educativa i de transformació social?
  - Arsenal de jocs del teatre de l'oprimit (Augusto Boal): jocs teatrals i dinàmiques de grup cooperatives per desmecanitzar el cos, activar els sentits i reconèixer l'entorn físic i humà.
  - Exercicis de teatre de l'escolta (Moisés Mato): dinàmiques per explorar processos de comunicació transformadora.
2. Fonaments i filosofia del teatre de l'oprimit (TO): principal metodologia teatral utilitzada en els processos d'intervenció social i educativa, creada pel dramaturg i director Augusto Boal.
  - Teatre imatge: el gest i l'expressió corporal com a vehicles de comunicació.
  - Teatrefòrum: reflexió i recerca d'alternatives a situacions d'opressió i dificultat social, mitjançant la creació col·lectiva d'escenes i personatges basats en les pròpies vivències.
3. Introducció a altres tècniques de teatre social i creació col·lectiva:
  - Pretext dramàtic (Allan Owens): explorar i jugar amb els diferents significats d'un text amb estructura senzilla (un conte, una faula, un poema), el qual esdevé l'excusa (el «pretext») per poder parlar sobre conflictes, decisions, etc.
  - Bagul Màgic (Moisés Mato): metodologia dirigida a desenvolupar la creativitat, la sensibilitat i la imaginació dels infants mitjançant el joc teatral i la manipulació de materials quotidians.
  - Estètica de l'oprimit (Augusto Boal): la fusió entre imatge, so i paraula. La pintura, l'escultura, la música i/o l'escriptura integrades dins el procés creatiu teatral.
4. Activitats aplicades al treball de temes específics: l'exclusió social, l'assetjament escolar i el ciberassetjament, la interculturalitat i la lluita contra el racisme, la identitat de gènere i la igualtat, la comunicació, la resolució de conflictes, l'anàlisi de la publicitat i el consumisme.
5. Orientacions finals sobre la metodologia de treball amb el grup d'alumnes o col·lectiu de persones.

Participació: Al curs s'hi oferiren un màxim de 25 places. En total se'n cobriren 23, de les quals finalment 19 han tingut certificat d'assistència, és a dir, han assistit a un 80% de les sessions.

7. Curs seminari «Ser indígena en economies emergents. Expressions subalternes de resistència i identitat»

Responsable: Jaume Garcia, Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts.

Ajut concedit: 1.640 euros.

Objectius:

- Difondre els resultats obtinguts dins el programa Fondart 2015 que s'està duent a terme entre les universitats Alberto Hurtado (Xile) i de les Illes Balears (finançat pel fons de cultura del ministeri corresponent de Xile). Es tracta d'una projecte destinat a valorar les històries de vida de les comunitats maputxes, especialment de les dones de la municipalitat de Cunco (Araucania, Xile).
- Mostrar les situacions de desigualtat i marginació que sofreixen els grups subalterns, en aquest cas els grups indígenes i especialment les dones, en economies emergents amb un PIB i un índex de desenvolupament humà elevat. En aquest sentit el seminari se centrarà a donar a conèixer la situació dels indígenes, principalment maputxes, als països de l'Argentina i Xile, on els diferents ponents estan treballant.
- A través dels dos primers objectius, es pretén contribuir al desenvolupament de consciències crítiques entre els alumnes d'història dels diferents cursos de grau i postgrau, així com entre la comunitat universitària.

Dates: 8, 9 i 10 de febrer.

Lloc: edifici Ramon Llull, campus de la UIB.

Activitats:

- «Puesta en valor de las comunidades indígenas, estrategias de sensibilización y cooperación cultural», a càrrec de Manuel Calvo Trias, professor d'arqueologia prehistòrica i director del projecte «Arqueología del Volta Blanco, Noreste de Ghana». UIB.
- «Musealización del patrimonio mapuche y puesta en valor de voces subalternas: el museo antropológico de Cunco (Chile)», a càrrec de Javiera Letelier Cosmelli, Professora d'antropologia i arqueologia. Universitat Alberto Hurtado, Xile.
- «Expresiones materiales de subversión y exclusión social: las mujeres maputxe», a càrrec de Jaume Garcia Rosselló, professor de prehistòria i etnoarqueologia, UIB.
- «De las “gentes sin mal” a los acampados antisistema: La invisibilidad de los pueblos del gran chaco en las políticas gubernamentales», a càrrec d'Aixa Vidal, Instituto Nacional de Antropología y Pensamiento Latinoamericano.
- «La percepción del otro y la mal llamada problemática indígena: Clasificando indios, un ejemplo de construcción de la categoría changos en el norte de Chile», a càrrec de Javiera Letelier, Universitat Alberto Hurtado.
- «Procesos de empoderamiento comunal y estrategias de valorización social: El caso Mapuche. Document digital i conferència», a càrrec de Jaume Garcia Rosselló, professor de prehistòria i etnoarqueologia, UIB, i Javiera Letelier, Universitat Alberto Hurtado.
- «Moviments indígenes a l'Amèrica Llatina», a càrrec d'Antoni Marimon, professor d'història contemporània.

Participació: 30 persones.

8. Xerrada «La guerra no es un juego», a càrrec de Gervasio Sánchez

www.uib.cat

Xerrada: "La guerra no es un juego"

Gervasio Sánchez

Data: dimarts 9 de febrer de 2016
Horari: 19:00 h
Lloc: Aula 9 de l'edifici Sa Riera (segon pis)

Monrovia (Liberia), maig de 1996 Fotografia de Gervasio Sánchez

Universitat de les Illes Balears
Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat OCDS

cooperacio.uib.cat

Responsable: Ana Cañas Lerma, personal d'administració i serveis del Vicerectorat del Campus, Cooperació i Universitat Saludable.

Ajut concedit: 850 euros.

Objectius:

- Establir un debat al voltant de la responsabilitat social del periodisme i observar, sempre que aquest es realitzi des d'un punt de vista responsable, si pot contribuir a una societat més justa i solidària.
- Conèixer i aprendre com la comunicació pot ser una eina de transformació social.

Dates: 9 de febrer de 2016 a les 19 hores.

Lloc: Sa Riera, Palma.

Activitats: Gervasio Sánchez ha fet una xerrada o jornada sota el títol de «La guerra no es un juego», en la qual reflexiona sobre la importància de realitzar un periodisme responsable. Conegut per la seva trajectòria com a fotoperiodista especialitzat en conflictes bèl·lics i a mostrar la realitat de les societats menys afavorides, l'autor ens relata la recerca de l'equilibri necessari entre la representació del dolor i la dignitat humana.

Participació: 90 persones.

2.6. Accions d'educació per al desenvolupament en col·laboració amb altres entitats: cursos, exposicions, audiovisuals, conferències, taules rodones, entre d'altres

Cada any es duen a terme nombroses activitats de sensibilització en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament i la solidaritat que l'OCDS organitza conjuntament amb altres entitats de caire social, per iniciativa pròpia o bé a petició d'aquestes mateixes entitats. El conjunt d'aquestes activitats té per objectiu contribuir a la generació de consciències crítiques, per fer cada persona responsable i activa, a fi de construir una nova societat civil participativa i compromesa amb la solidaritat.

A banda de la convocatòria esmentada, l'OCDS, en col·laboració amb diferents institucions, entitats i ONGD de les Illes Balears, ha organitzat les accions següents:

Tipologia	Accions
Exposicions	«Retrats d'apoderament: La vida de les dones a la franja de Gaza», a càrrec d'UNRWA Illes Balears
Accions de difusió i formatives	- Projecció dins el marc de les activitats de commemoració del Dia Internacional de les Dones dels documentals <i>Minerita</i> i <i>Virgen negra</i>, a càrrec del SAC, Càtedra de Violència de Gènere, OCDS. - Seminari: La presentació mediàtica de les dones en els conflictes i crisis humanitaris: el cas del territori palestí ocupat, a càrrec d'UNRWA Illes Balears. - Fòrum de debat sobre la tracta de dones i nines amb finalitat d'explotació sexual, a càrrec de Fundació Solidaritat Amaranta, Metges del Món - Illes Balears i Casal Petit.

Exposició «Retrats d'apoderament: la vida de les dones a la franja de Gaza»

Una petita mostra de les fotografies realitzades de manera col·lectiva per un grup de dones refugiades de la franja de Gaza, fruit d'un taller de fotografia amb l'objectiu de documentar el seu dia a dia i els reptes a què s'enfronten, on es mostra que el bloqueig i l'ocupació israeliana a la franja de Gaza té unes dimensions de gènere molt específiques. Lluny dels estereotips que poblen els imaginaris col·lectius i els mitjans de comunicació, aquesta exposició pretén

ser un fidel reflex dels milers de dones actives i valentes que dia a dia construeixen la realitat de la franja de Gaza.

La seva habilitat per canalitzar els traumes patits i minimitzar els seus impactes negatius, repercuteix positivament a l'hora de crear una societat de Gaza que, malgrat la situació a què s'enfronta, sobreviu de la manera més digna possible.

Dates d'itinerància:

- Del 4 de gener al 14 de gener de 2016: edifici de Sa Riera, Universitat de les Illes Balears, c/ de Miquel dels Sants Oliver, 2, Palma.
- Del 8 al 19 de febrer de 2016: Seu universitària d'Eivissa i Formentera, c/ del Calvari, 1, Eivissa.

Projecció dels documentals «Minerita» i «Virgen negra»

En el marc de les activitats de commemoració del Dia Internacional de les Dones, el 8 de març s'han projectat els curtmetratges documentals: *Minerita* (2013) i *Virgen negra* (2011), del director Raúl de la Fuente.

Data: dimarts 8 de març.

Horari: 20 hores.

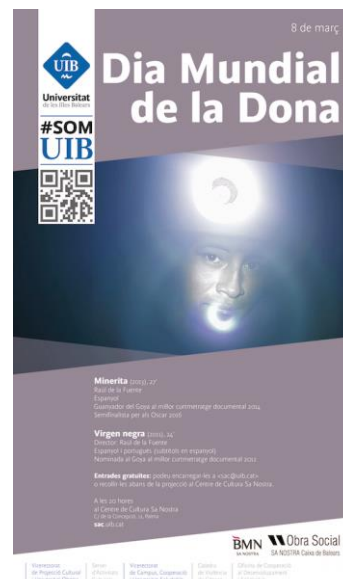
Lloc: Centre de Cultura Sa Nostra. C/ de la Concepció, 12, Palma.

- **Minerita (2013), 27' - espanyol**

El Cerro Rico de Potosí (Bolívia) és un territori sense llei, de violència brutal. Com que els miners es juguen la vida en galeries atrotinades per extreure'n plata i zinc, els que se'n surten amb vida es creuen amb dret a tot. Llavors, comença la caça de dones. *Minerita* és la història de tres dones, Lucía (40), Ivone (16) i Abigail (17), que treballen a les mines i lluiten per sobreviure en un infern no apte per a la vida. La seva única arma, coratge..., i dinamita.

- **Virgen negra (2011), 24' - espanyol i portuguès (subtítols en espanyol)**

A Moçambic la vida sexual de moltes dones comença quan són obligades a casar-se a deu anys. O amb l'abús sexual a les escoles. Creences tradicionals com que la sida es cura tenint relacions amb una verge. Després vindran els embarassos massa seguits i la poligàmia: segona, tercera, quarta esposa del marit. Avortaments tradicionals provocats amb arrels, que moltes vegades acaben amb la mort de la mare. I la fi de la sexualitat en complir els 45 anys. Realitats diàries que ens expliquen Linda, Aicha, Gwyneth, Luisa i Emilia.

Seminari: La presentació mediàtica de les dones en els conflictes i crisis humanitaris: el cas del territori palestí ocupat

L'objectiu principal d'aquest seminari era proporcionar un espai d'anàlisi i debat entre professionals en comunicació, semiòtica, gènere i acció humanitària, sobre la representació mediàtica i el paper de les dones a les zones en conflicte i les crisis humanitàries des del cas del territori Palestí ocupat.

Per a això s'estructurà en un format de taules rodones, seguides de torns de preguntes i respostes, i acabà amb una sessió sobre directrius pràctiques per realitzar una comunicació sensible al gènere, on es projectà el curtmetratge *Out of Frame*, produït per una directora palestina.

Data: 16 i 17 de febrer de 2016, de 16 a 20 hores.

Lloc: edifici Sa Riera, centre universitari (c/ de Miquel dels Sants Oliver, 2, Palma).

Fòrum de debat sobre «La tracta de dones i nines amb finalitat d'explotació sexual»

Amb la finalitat de construir un nou espai de debat, reflexió i incidència política sobre la tracta de dones i nines amb finalitats d'explotació que ens permeti abordar aquesta realitat tan complexa des de diferents perspectives i mirades sota l'enfocament de drets humans i de gènere, es plantejà aquesta activitat: «Tracta d'evitar-la. Fòrum de debat sobre la tracta de dones i nines amb finalitats d'explotació sexual», en coordinació amb les entitats locals de

les Illes Balears (Fundació Solidaritat Amaranta, Metges del Món - Illes Balears i Casal Petit) i amb els grups de recerca de la UIB dedicats a aquest àmbit.

En el fòrum s'abordà un debat acadèmic, activista i artístic durant tres sessions de 4 hores de durada en horari d'horabaixa del 13 al 15 d'abril, en les quals participaren persones expertes de renom a escala internacional i hi hagué intervencions artístiques d'artistes locals i internacionals en forma de performances, contacontes i arts plàstiques per abordar aquesta temàtica. D'aquesta manera, l'atractiu i la pertinència de les propostes artístiques serviren per apropar la complexa i dura realitat de la tracta amb eines creatives de sensibilització.

Aquesta modalitat formativa permetia assistir al fòrum complet o bé a alguns dels mòduls que el conformaren de manera individual. Els certificats d'assistència es lliuraren segons la inscripció corresponent sempre que s'assistís al 80% del total d'hores, ja sigui del fòrum complet o de cada mòdul per separat.

- **Mòdul 1:** «De què tracta la tracta? Pràctiques d'explotació, extorsió i engany». Dia 13 d'abril de les 16.30 a les 20.30 hores.
- **Mòdul 2:** «La lluita contra la tracta de dones i nines per a explotació sexual». Dia 14 d'abril de les 16.30 a les 20.30 hores.
- **Mòdul 3:** «L'Administració i el tercer sector com a agents de canvi social: Accions i incidència política». Dia 15 d'abril de les 16.30 a les 20.30 hores.
- **Activitat artística** a càrrec d'Anna Piratti i Silvia Gribaudo. Dia 16 d'abril d'11.30 a 13.30 hores a la plaça de l'Olivar (Palma).

Objectius:

- Generar un espai de reflexió, debat i intercanvi de coneixements entre les ponents, artistes i participants que faciliti la comprensió del fenomen de la tracta de persones en tota la seva complexitat, i en què s'abordin els avanços en la prevenció i lluita contra la tracta de persones.
- Sensibilitzar l'opinió pública i la societat en general sobre aquesta problemàtica tan complexa i donar-la-hi a conèixer d'una forma creativa i artística.
- Facilitar una anàlisi en profunditat del fenomen de la tracta de persones i de la seva regulació juridicopolítica al nivell internacional, regional i nacional, des d'una perspectiva de drets humans i de gènere.
- Contribuir a la formació de professionals qualificats/ades en la matèria de tracta de persones de l'àmbit jurídic, polític i social, millorant les seves competències i

habilitats per poder elaborar, implementar i avaluar polítiques públiques i projectes socials dirigits a lluitar contra la tracta de persones.

- Impulsar la defensa i promoció dels drets humans, en aquest cas de les dones, nines i adolescents víctimes de la tracta en l'escenari actual de forma coordinada entre administracions públiques, autoritats, institucions i entitats implicades.
- Proporcionar un espai d'intercanvi i de debat amb les noves autoritats al nivell local i autonòmic sobre les seves estratègies en matèria de tracta de dones i nines amb finalitats d'explotació sexual, també en la seva relació amb les autoritats estatals i europees.

Programa:

Dia 13 d'abril

Mòdul 1: De què tracta la tracta? Pràctiques d'explotació, extorsió i engany

- 16.30 h Presentació del fòrum.
- 16.45 h Ponència inaugural: «Infancia víctima de trata: desapariciones y fracaso de los sistemas de protección», a càrrec d'Helena Maleno, investigadora i fundadora de Caminant Fronteres.
- 17.45 h «El cómic social como herramienta de denuncia y sensibilización», a càrrec d'Alicia Palmer, voluntària de Metges del Món i guionista del còmic *Esclavas*.
- 18.30 h Descans.
- 18.45 h «Contar la trata desde las historias de vida de las supervivientes», a càrrec de Patricia Simón, cofundadora de Periodismo Humano, experta en comunicació sobre el tema de la tracta.
- 19.45 h «Historias y cuentos desde diferentes perspectivas sobre la trata», a càrrec de Víctor Eguriase Uwagba, mediador intercultural i narrador d'històries.
- 20.30 h Tancament del primer mòdul.

Dia 14 d'abril

Mòdul 2: La lluita contra la tracta de dones i nines per a explotació sexual

- 16.30 h: «La perspectiva de drets humans en la lluita contra la tracta», a càrrec de Valentina Milano, professora de l'àrea de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals de la Universitat de les Illes Balears (UIB).
- 17.00 h: Presentació de la Xarxa Espanyola contra la tracta per part d'algunes de les seves sòcies locals: Metges del Món - Illes Balears i Fundació Solidaritat Amaranta.
- 17.15 h: «Detección e intervención con víctimas de trata de seres humanos, enfoque y perspectiva de Cruz Roja», a càrrec de Rosa Flores Infant, responsable de tracta de Creu Roja.
- 18.15 h: Descans.
- 18.30 h: «Nuevas tendencias de trata nigeriana en Francia y acogida de las víctimas en el centro Asociación Foyer Jorbalan de París», i projecció de l'audiovisual: *On a tous un rôle a jouer contre la traite!* (autor: Ernesto García Maleno), a càrrec de Magali Poirier, de l'Associació Foyer Jorbalan.
- 19.30 h: «Arteterapia: El color de las lágrimas», a càrrec de Catalina Reus, experta en art-teràpia.
- 20.30 h: Tancament del segon mòdul.

Dia 15 d'abril

Mòdul 3: L'Administració i el tercer sector com a agents de canvi social: accions i incidència política

- 16.30 h: Presentació de l'estudi «Històries de tràfic, tracta i prostitució. Procés migratori de dones nigerianes a Mallorca», i projecció de l'audiovisual: *Coneixes la*

seva història? (autora: Maria Fuster), a càrrec de M. Magdalena Alomar, coordinadora de Projectes, i Xisca Plasència Venys, educadora social del Casal Petit.

- 17.30 h: Presentació dels darrers informes:
  - «Estándares de derechos humanos en materia de trata. Estudio de caso sobre la realidad de los países de origen: el caso de las mujeres nigerianas», a càrrec de Gema Fernández, advocada a Women's Link.
  - «La investigación: el primer paso para estrategias de incidencia política. El caso de Andalucía», a càrrec de Carla Cingolani, de l'associació Mujeres en Zona de Conflicto (MZC).
- 18.45 h: Descans.
- 19.00 h: Mesa de presentació de les línies estratègiques de les autoritats locals.
- 20.00 h: Debat general.
- 20.15 h: Conclusions finals i clausura.

Dia 16 d'abril, a la plaça de l'Olivar, Palma

Toys? Activitat artística a càrrec d'Anna Piratti

Instal·lació interactiva amb més de 800 pepes en què intervindrà l'artista, que convida la gent a participar en l'acció. Per què un interrogant al títol? Perquè als transeünts i les transeünts els demanen: «Les pepes que hi ha en terra, només són juguetes?» La resposta que es vol obtenir és: «No ho són... Representen éssers humans».

2.7. Transversalització de l'EpD

D'acord amb la iniciativa iniciada durant el curs acadèmic anterior, el personal de l'OCDS ha continuat posant a disposició la borsa d'hores de formació transversal per al conjunt del PDI que ho sol·liciti per als seus estudis de grau i màster.

Aquesta formació pot incorporar-se a les assignatures en quatre modalitats, d'igual manera que s'oferí en el curs acadèmic anterior, en funció de la durada i dels continguts tractats:

- **Modalitat A.** «Què és la cooperació universitària al desenvolupament (CUD)?». Durada: 1 hora.
- **Modalitat B.** «Vols saber més sobre la cooperació universitària al desenvolupament (CUD)?». Durada: 2 hores.
- **Modalitat C.** «Què és l'educació per al desenvolupament (EpD)?». Durada: 2 hores.
- **Modalitat D.** «Treballant des de les universitats per a un desenvolupament humà sostenible (DHS)» (suma de les accions formatives B i C). Durada: 3-4 hores (possible format de seminari dins la mateixa assignatura).

Així, al llarg de tot el curs s'han impartit vuit (8) sessions: quatre (4) en el Màster en Formació de Professorat, tres (3) assignatures de grau, i una (1) a la UOM, en tres modalitats

diferenciades, en funció de la durada i dels continguts tractats, que es distribueixen de la manera següent:

Modalitat A: Què és la cooperació universitària al desenvolupament (CUD)?

- Sessió realitzada el dia 15 de desembre de 2015, de 10 a 11 hores, en el marc de l'assignatura de quart curs del grau de Biologia: Redacció i Execució de Projectes.
- Sessió realitzada el dia 11 de gener de 2016 de 8.30 a 9.45 hores, en el marc de l'assignatura de segon curs del grau de Fisioteràpia: Salut Pública. Sessió realitzada el dia 17 de març de les 17 a les 18 hores per a l'alumnat de la Universitat Oberta per Majors.

Modalitat B: Vols saber més sobre la cooperació universitària al desenvolupament (CUD)?

- Sessió realitzada el dia 2 de febrer de 2016 de les 17 a les 18 hores en el marc del Màster en Formació del Professorat, per alumnat procedent dels estudis de Biologia, Geologia, Física, Química i Matemàtiques.
- Sessió realitzada el dia 8 de febrer de 2016 de les 17 a les 18 hores en el marc del Màster en Formació del Professorat, per alumnat procedent dels estudis de Geografia, Història i d'Orientació Educativa i Tecnologia Industrial. Sessió realitzada el dia 10 de febrer de 2016 de les 17 a les 18 hores en el marc del Màster en Formació del Professorat, per alumnat procedent dels estudis d'Anglès, Alemany, Filosofia, Llengua Castellana i Llengua Catalana.
- Sessió realitzada el dia 10 de febrer de 2016 de les 19 a les 20 hores en el marc del Màster en Formació del Professorat, mitjançant videoconferència a les seus de Menorca i Eivissa.

Modalitat C: Què és l'educació per al desenvolupament (EpD)?

- Sessió realitzada el dia 14 de març de 2016 de 16 a 18 hores, en el marc de l'assignatura de segon curs del grau de Pedagogia: Pedagogia Ambiental.

3. Educació per al desenvolupament: Voluntariat universitari

3.1. Programa Estades Solidàries 2015

El programa Estades Solidàries, que s'emmarca en l'àmbit de l'educació per al desenvolupament, ofereix la possibilitat de desenvolupar tasques de voluntariat internacional en cooperació universitària al desenvolupament en col·laboració amb diferents entitats, ONGD de les Illes Balears i les corresponents entitats locals d'acollida o contraparts. Per segon any consecutiu s'ha obert a la participació del personal d'administració i serveis (PAS).

En aquesta edició s'han ofert un total de sis (6) programes de voluntariat: a Lima (Perú); la Fundació de Solidaritat Amaranta, a Lima i Chiclayo (Perú); l'entitat Mosoj-Causay, a Cochabamba (Bolívia); la Fundació de Solidaritat Amaranta, a Tànger (Marroc); CANAT, a Piura (Perú); i, finalment, la Universitat Hassan II, a Casablanca (Marroc). D'aquests, els tres primers van dirigits als col·lectius d'alumnes i al personal d'administració i serveis (PAS); els tres darrers, i mantenint les novetats introduïdes en la convocatòria anterior, van dirigits únicament al personal d'administració i serveis. S'han ofert entre un màxim de 2 a 3 places a

cada destinació en funció del pressupost disponible (tenint en compte les diferents quantitats econòmiques que s'ofereixen en concepte d'ajut, en funció del col·lectiu al qual es pertany).

A continuació es detallen els programes:

Programa específic: «Aprendo Contigo», Perú	
Lloc	Lima, Perú
Entitat	Aprendo Contigo: www.aprendocontigo.com
Nre. de places	Màxim 3 places.
Perfil	Preferentment, socioeducatiu. Programa dirigit a l'alumnat i al col·lectiu del personal d'administració i serveis (PAS).
Durada de l'estada	Per a l'alumnat l'estada mínima és de 7 setmanes i per al personal d'administració i serveis (PAS) és de 4 setmanes. Període: març-abril (Setmana Santa) i estiu 2016.
Tasques per desenvolupar	Participar en el programa educatiu recreatiu dirigit a nins i nines que per motius de salut han vist interrompuda la seva escolarització. Acompanyar i donar suport en la tasca de l'associació, que es desenvolupa majoritàriament als centres hospitalaris Instituto de Enfermedades Neoplásicas (INEN) i Instituto Nacional de Salud del Niño, promovent el desenvolupament integral de les capacitats físiques, intel·lectuals i emocionals dels infants que estan en tractament mèdic. Tasques variades de suport administratiu, en funció de les necessitats del moment i compaginades amb l'atenció directa als infants hospitalitzats. Suport en l'organització dels materials educatius en algun dels hospitals on es treballa.
Compromís contrapart	Facilitar a les persones seleccionades la recerca d'un habitatge o una habitació adequada a les necessitats de la persona voluntària.
Més informació	Sebastià Verger Gelabert, professor del Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació. Telèfon: 971 17 31 33. Correu electrònic: s.verger@uib.es .

Programa específic: Voluntariat Fundació de Solidaritat Amaranta	
Lloc	Tànger, Marroc
Entitat	Congregació d'adoratius de Tànger: http://www.adoratrices.com/ Acció realitzada en col·laboració amb la Fundació de Solidaritat Amaranta: http://fundacionamaranta.org/
Nre. de places	Màxim 2 places.
Perfil	Preferentment, socioeducatiu, lingüístic i/o informàtic. Programa dirigit únicament al col·lectiu del personal d'administració i serveis (PAS). Per les característiques del projecte, de les beneficiàries i del context cultural, es seleccionaran prioritàriament dones. No és un requisit acreditar coneixements de francès i/o d'àrab, però sí que es valorarà com a mèrit.
Durada de l'estada	L'estada mínima per al personal d'administració i serveis (PAS) és de 4 setmanes. Període: març-abril (Setmana Santa).

Tasques per desenvolupar	El voluntariat es realitzarà al centre de formació Bismilah, cada matí de dilluns a dissabte i alguns horabaixes puntuals. Al centre de dia i residencial de la congregació, dirigit a dones joves en contextos de violència de gènere, particularment prostitució i tràfic de persones amb fins d'exploació sexual, hi ha servei de menjador i servei d'atenció a la salut, entre altres espais on es duen a terme un gran nombre d'activitats educatives en l'àmbit no formal, de la salut i d'oci: • Participar en el projecte mitjançant la realització de tallers formatius. En funció de les competències de la persona voluntària: alfabetització digital i informàtica, idiomes (francès i castellà), tallers de brodats i costura, xerrades i tallers en l'àmbit de la salut, així com activitats d'oci i convivència amb les joves. • Suport al personal del projecte mitjançant tasques administratives, suport informàtic, gestió del centre i programació de les activitats, entre d'altres.
Compromís contraparts	Facilitar a les persones seleccionades la recerca d'un habitatge adequat, d'acord amb les comoditats i seguretat de la zona. S'ofereix la possibilitat de fer els àpats (de dilluns a divendres) al menjador de l'organització (se sol·licita un suport econòmic del voluntari).
Més informació	Joan M. Ferrer Núñez, tècnic en cooperació de la Fundació de Solidaritat Amaranta. Telèfon: 619 173 644 Correu electrònic: joan.ferrer@fundacionamaranta.org Lluís Ballester Brage, professor del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques. Telèfon: 971 17 33 37. Correu electrònic: lluis.ballester@uib.es

Programa específic: Voluntariat Fundació de Solidaritat Amaranta al PERÚ	
Lloc	Lima i Chiclayo, Perú
Entitat	«Proyecto Casa de la Mujer - Adoratrices de Lima»: http://www.adoratrices.com Acció realitzada en col·laboració amb la Fundació de Solidaritat Amaranta: http://fundacionamaranta.org/
Nre. de places	Màxim 2 places.
Perfil	Preferentment, socioeducatiu, lingüístic i/o informàtic. Programa dirigit a l'alumnat i al col·lectiu del personal d'administració i serveis (PAS). Les persones voluntàries seleccionades han de participar en una formació preparatòria els 21 i 22 de maig a Madrid, on en un entorn de convivència amb altres voluntaris adoptaran claus d'interculturalitat i habilitats, enfocament de gènere i models de desenvolupament (estada i manutenció aportades per l'organització).
Durada de l'estada	L'estada per al voluntariat ha de ser el mes de juliol, i per als estudiants a més es completarà l'estada amb el mes d'agost al programa «Aprendo Contigo» (veg. perfil «Aprendo Contigo», Lima).
Tasques per desenvolupar	El voluntariat coneixerà tant el projecte que es desenvolupa a Lima com el de Chiclayo. Tot dos dirigits a la formació i l'acompanyament a les dones que són víctimes de violència o que volen sortir de contextos de prostitució. Participar en el projecte mitjançant la realització de tallers formatius. En funció de les competències de la persona voluntària: tallers d'habilitats socials, tallers de manualitats i prelaborals. Aportar una sèrie de referents i models de vida alternativa que són molt eficaços a l'hora de presentar i donar a conèixer a les dones beneficiàries altres possibilitats, ja que no es tracta tant d'habilitats tècniques com de la mateixa convivència, la qual genera aportacions educatives i transformadores.

Compromís contraparts	Facilitar a les persones seleccionades un habitatge adequat tant a Lima com a Chiclayo, d'acord amb les comoditats i seguretat de la zona. S'ofereix la possibilitat de poder fer alguns dels àpats al menjador de l'organització.
Més informació	Joan M. Ferrer Núñez, tècnic en cooperació de la Fundació de Solidaritat Amaranta. Telèfon: 619 173 644 Correu electrònic: joan.ferrer@fundacionamaranta.org Lluís Ballester Brage, professor del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques. Telèfon: 971 17 33 37. Correu electrònic: lluis.ballester@uib.es

Programa específic: Suport a projectes de l'entitat Mosoj-Causay	
Lloc	Cochabamba, Bolívia.
Entitat	Enginyeria sense Fronteres de les Illes Balears (ESF - Illes Balears), Mosoj-Causay.
Nre. de places	Màxim 2 places.
Perfil	Enginyeria Informàtica, Enginyeria Agrònoma, Enginyeria de l'Edificació, Treball social, Educador Social, Sociòloga, Psicòloga, Infermera. Programa dirigit únicament al col·lectiu del PAS.
Durada de l'estada	Per al personal d'administració i serveis (PAS) és de 4 setmanes. Març-abril (setmana santa) i estiu 2016.
Tasques per desenvolupar	Suport tècnic al personal de Mosoj-Cusay en l'execució i identificació de projectes sobre dret humà a l'aigua en tasques com: • Suport a la direcció de les obres en els projectes de sistemes d'aigua potable, propostes de disseny de futures instal·lacions en projectes de desenvolupament rural, projectes agrícoles i de gestió de conques hidrogràfiques. • Suport a l'estratègia de capacitat sobre hàbits higiènics i saludables. • Acompanyament en l'execució de projectes de gènere. Suport a activitats d'enfortiment de l'organització comunitària i de Mosoj-Causay per millorar les seves accions i programes com: • Diagnòstics i avaluació social. • Formació en salut, gènere, organització social i lideratge (metodologies, materials didàctics, etc.). • Estratègia de comunicació i gestió de la informació: actualització de la web, blogs, sistemes GSI; i capacitat tecnològica al personal de l'organització. Suport administratiu a la municipalitat de Pocona, en les diferents àrees administratives, segons l'especialitat de la persona voluntària.
Compromís contrapart	Formació en la gestió de projectes de cooperació i voluntariat. Integració en l'equip de treball de Mosoj-Causay, acompanyament i seguiment durant tot el cicle de l'activitat de voluntariat. Suport en aspectes logístics (recerca d'allotjament, transports, etc.) i d'integració durant l'estada en Cochabamba.
Més informació	Cruz Rejas Villalba i Inés Castejón. ESF_IB, C/ San Ferran 21, 1B. CP: 07011. Palma. Tel. 971 57 64 27

Programa específic: Programa de formació integral de joves treballadors/es	
Lloc	Piura, Perú
Entitat	Manitos Creciendo i Centro de Apoyo al Niño y Adolescente Trabajador (CANAT), http://www.canatperu.com/ . Acció realitzada en col·laboració amb l'ONG Alcúdia Solidària.
Nre. de	Màxim 2 places.

places	
Perfil	Preferentment, socioeducatiu i de l'àmbit de la salut. Programa dirigit únicament al col·lectiu del personal d'administració i serveis (PAS).
Durada de l'estada	L'estada mínima per al personal d'administració i serveis (PAS) és de 4 setmanes. Març-abril (Setmana Santa).
Tasques per desenvolupar	Suport als tres programes de formació de l'ONG: «Manitos Trabajando», «Manitos Jugando» i «Manitos Creciendo». Tots tres dirigits a infants i adolescents treballadors, en exclusió social, amb l'objectiu d'enfortir i desenvolupar les seves habilitats i capacitats, la seva afectivitat i ciutadania. Col·laborar amb la resta de persones voluntàries en el desenvolupament de les activitats lúdiques i formatives. Acompanyant i donant suport en el desenvolupament integral dels infants i adolescents, mitjançant el suport escolar, la realització de tallers per potenciar les seves habilitats artístiques, esportives, emprenedores, l'autoconeixement, el pensament creatiu, l'autoestima, la cura i els bons hàbits, entre d'altres.
Compromís contraparts	Facilitar a les persones seleccionades la recerca d'un habitatge adequat.
Més informació	Inés Castejón Silvo, col·laboradora de l'ONG. Alcúdia Solidària. Telèfon: 616 559 199. Correu electrònic: i.castejon.silvo@gmail.com

Programa específic: Voluntariat Universitat Hassan II	
Lloc	Casablanca, Marroc
Entitat	Universitat Hassan II, Casablanca, http://www.uh2c.ac.ma/
Nre. de places	Màxim 2 places.
Perfil	Administració Programa dirigit únicament al col·lectiu del personal d'administració i serveis (PAS). No és un requisit acreditar coneixements de francès i/o d'àrab, però sí que es valorarà com un mèrit.
Durada de l'estada	L'estada mínima per al personal d'administració i serveis (PAS) és de 4 setmanes. Març-abril (Setmana Santa) i juliol-setembre (estiu) 2016.
Tasques per desenvolupar	Suport al PAS de la universitat de destinació mitjançant alguna (o algunes) d'aquestes línies de treball: • Gestió administrativa general; finances i comptabilitat; des de la gestió de la despesa pressupostària, liquidació i facturació, emissió i recepció de factures i control de la despesa. • Comunicació; desenvolupament de les activitats que afecten la comunicació i imatge, sigui interna o externa, des de la concepció; estratègies, planificació i realització. • Gestió d'inscripció d'alumnat; procediments i activitats que permeten organitzar la continuïtat de l'antic alumnat i l'ingrés de nou, manera de registrar-lo i actualitzar-ne les dades existents. • Gestió de projectes d'investigació; promoció, avaluació, difusió de la investigació i tramitació de projectes. • Gestió de biblioteques; adquirir, processar, conservar i difondre les fonts bibliogràfiques i documentals, catalogació i classificació del material, promoció de l'accés a la informació.
Compromís contraparts	Oferir a les persones seleccionades la possibilitat d'allotjar-se a la residència del campus universitari amb un preu especial.

Més informació	Meryem Magharbi, responsable de cooperació de la UH2C. Telèfon: 00212522433030/33. Correu electrònic: magharbi@univcasa.ma Ruth Escibano, coordinadora de l'OCDS Telèfon: 971 25 97 18. Correu electrònic: ocds.tecnica@uib.es

Per difondre la convocatòria del programa s'han utilitzat els següents canals de comunicació i difusió: realització d'una sessió informativa presencial i per videoconferència per a les seues universitàries de Menorca i d'Eivissa i Formentera; informació detallada a la web de l'OCDS; bàner a la pàgina principal de la web de la UIB; Agenda de la UIB (per a la sessió informativa); Facebook OCDS; i contactes puntuals amb professorat i alumnat clau.

Per realitzar el procés de selecció s'ha aplicat el barem aprovat, que preveu la valoració del currículum acreditat i la carta de motivació presentada, a més de l'entrevista personalitzada realitzada per professors del Departament de Psicologia (només en el cas de l'alumnat). Durant el termini de presentació de les sol·licituds, se n'han presentat un total de setze (16), vuit en el primer termini i vuit en el segon, totes del col·lectiu de l'alumnat.

La comissió avaluadora ha dut a terme la selecció de les sol·licituds presentades en els dos primers terminis establerts: la primera en data 13 de gener de 2016 i la segona en data 23 de març de 2016. Pel que fa al tercer termini, obert exclusivament al col·lectiu del PAS, no es presentà cap candidatura.

En el següent quadre resum hi apareixen recollits els noms de les persones seleccionades i les destinacions corresponents, que es recullen al quadre resum següent:

Programa Estades Solidàries. Curs acadèmic 2015-16			
Zona/País	Entitat a les Illes Balears	Contrapart al país de destinació	Alumnat (2)
Lima (Perú)	INeDITHOS	Aprendo Contigo	- Miguel Ángel Bedmar Pérez - Lorenzo Roldán Espinola
Zona/País	Entitat a les Illes Balears	Contrapart al país de destinació	Alumnat (5)
Lima i Chiclayo (Perú)	Fundació de Solidaritat Amaranta	«Proyecto Casa de la Mujer - Adoratrices de Lima»	- Sara Márquez Fernández - Margarita Muñoz Abad
Lima (Perú)	INeDITHOS	Aprendo Contigo	- Josep Benito Amer - Laia Riera i Negre - Maria Folch Mayol
TOTAL			
2	2	2	7

Les persones participants en el programa i membres del col·lectiu de l'alumnat (7) han rebut un ajut econòmic per al desplaçament de 1.000 euros. Així, l'import total concedit amb els ajuts ha estat de 7.000 euros. L'OCDS ha tramitat les despeses de l'assegurança de viatge per cada persona participant i se n'ha fet càrrec. Aquest programa es finança en el marc del

conveni instrumental entre la Vicepresidència i Conselleria de Presidència del Govern de les Illes Balears i la UIB.

L'alumnat participant ha fet diverses reunions prèvies a la partida amb les respectives entitats d'acollida, per tal de poder preparar la seva participació en cada un dels programes concrets. Per altra banda, durant les seves estades i posteriorment, l'alumnat participant ha donat a conèixer la seva experiència a la resta de la comunitat universitària de la UIB, mitjançant la seva participació a través del [blog «Tu hi pintes molt»](#) de l'OCDS.

Una vegada acabada l'estada, l'alumnat participant en el programa ha lliurat a l'OCDS una memòria individual en la qual es recullen les activitats dutes a terme i els aprenentatges aconseguits, així com una selecció de fotografies de les experiències viscudes. Aquesta documentació resta als arxius de l'OCDS.

3.2. La UIB Oberta de Pinte en Ample. Mercadet de comerç just, entitats locals i artesanies

La tercera edició de La UIB Oberta de Pinte en Ample es va dur a terme els dies 27 i 28 d'abril de 2016. Durant aquests dos dies el campus universitari va acollir un mercat de comerç just, entitats socials i artesanía local, acompanyat per tot un ventall d'activitats culturals com ara actuacions d'artistes locals, tallers, exposicions o projeccions. Es presenta, com cada any, com un espai de trobada que pretén donar suport a les iniciatives de l'àmbit de l'economia social i solidària, fent difusió de la importància del comerç just i del consum local i responsable, així com de les iniciatives i entitats vinculades a l'àmbit del voluntariat.

La inauguració va tenir lloc el dimecres dia 27, a les 12.30 hores, a l'estació de metro de la UIB. Hi assistiren el doctor Llorenç Huguet, Rector de la Universitat de les Illes Balears; el doctor Antoni Aguiló, vicerector de Campus, Cooperació i Universitat Saludable; el senyor Miquel Gallardo, director general de Participació i Transparència del Govern de les Illes Balears; el senyor Antoni Servera, director general de Cooperació del Govern de les Illes Balears; la senyora M. Jesús Manzano, cap de servei de la Direcció General de Participació i Transparència del Govern de les Illes Balears; i la senyora Sonia de Wulf, cap de servei de la Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears.

Mercadet i entitats

Des de l'OCDS ens hem posat en contacte amb un gran nombre d'entitats, iniciatives i artesans/es locals i els hem convidat a participar-hi. Hi han participat un total de 35 entitats, les quals apareixen recollides a la taula següent, desglossada segons el sector al qual pertanyen:

SECTOR	NOM ENTITATS
Comerç just (3)	Oxfam Intermón
	Shikamoo
	Fundació Vicente Ferrer - Mallorca
Serveis/Oficines UIB (3)	Club del Moix
	Universitat Solidària Illes Balears. USIB
	Intervenció i Investigació per a la Inclusió Educativa i Tecnològica dins l'àmbit Hospitalari. INeDITHOS
Entitats socials (23)	Amnistia Internacional (Mallorca)
	Associació Mallorca sense Fam
	Col·lectiu Escola Lliure de Mallorca - espai NONO
	Fundació Banc de Sang i Teixits de les Illes Balears
	Col·lectiu Energy Control
	Associació BenAmics
	Associació de Robòtica i Domòtica d'Espanya
	Roda ReciclaJe Urbano
	Fundació per una infància digna (indig)
	Justícia alimentària global (VSF)
	Fundació Amazònia
	AMAHC- afectats per hepatitis C
	Xarxa güifi.net
	Metges del Món
	Federació de Karate de les Illes Balears
	Associació Acció Balear
	Centre Socioeducatiu Naüm
	Fundació Shambhala
	Fundació Somiadors Solidaris
	Associació De África Llegué
	Fundació Estrellas y Duendes
	Los Niños de Topsisia
	Plataforma no al TTIP
Artesans/es (6)	Art per Emportar
	Mel d'en Xim (Mel de Pollença)
	Pineta Bijoux
	Tall i Retall (Artesania de teixits- patchwork)
	Yolanda Dengra
	Lazulita

El mercadet es va ubicar a l'estació del metro de la UIB, on es varen instal·lar totes les taules (45) informatives de les entitats, les d'iniciatives de caire social de la UIB i les destinades a l'exhibició i la venda dels productes dels artesans/es locals. A més, s'hi repartiren 10 taules destinades a la realització de la gimcana participativa. Cal agrair als Serveis Ferroviaris de Mallorca (SFM) la cessió de l'ús de l'espai i de les infraestructures de l'estació de metro del campus universitari. A més, els SFM facilitaren les claus per a l'accés al Wi-Fi a l'estació del metro i es varen encarregar d'instal·lar punts de corrent elèctric distribuïts a l'estació del metro i a l'envelat.

L'Institut Balear de la Joventut (IBJove) va cedir un gran envelat que es va ubicar entre els edificis Ramon Llull i Mateu Orfila i Rotger, per a la instal·lació del qual es va comptar amb el suport del Servei de Patrimoni, Contractació, Infraestructura i Unitat Tècnica de la UIB. A més, i amb l'objectiu de facilitar un espai als actors i actrius per a vestuari i material, es varen reservar dos espais complementaris: l'antiga sala d'informació de l'edifici Ramon Llull i una aula a l'edifici Mateu Orfila i Rotger, així com hi havia l'espai d'emmagatzematge de l'estació de metro del campus.

El programa detallat per als dies 27 i 28 d'abril de 2016 és el següent:

DIMECRES 27 D'ABRIL		
Horari	Activitats	Lloc
11.00-13.00 h	Gimcana participativa , a càrrec de DINAMO i del Consell d'Estudiants de la UIB.	Estació del metro del campus universitari
11.30-13.00 h	Cinema Humanitari. Projecció del documental <i>Living in Emergency</i> , a càrrec de Metges sense Fronteres.	Aula de Graus de l'edifici Ramon Llull
13.15 h 13.30 h 13.45 h	Peces teatrals , a càrrec d'ENREDARTS: <i>L'enquadrador</i> , <i>Per què els teatres són buits?</i> i <i>Abans del berenar</i> , d'Arthur Miller	Zona de vianants del campus universitari
14.30 h	Concert de Swing - Early Jazz, a càrrec de Long Time no Swing.	Zona de vianants del campus universitari
16.00-16.30 h	«Com pots viure la teva aventura al Marroc», a càrrec d'Acción Balear.	Estació del metro del campus universitari
16.00-17.30 h	Gimcana participativa , a càrrec de DINAMO i del Consell d'Estudiants de la UIB.	Estació del metro del campus universitari
16.30-18.00 h	Activitat de reflexió debat. «El món dels meus somnis, i què faig per acostar-m'hi?», a càrrec de Somiadors Solidaris.	Estació del metro del campus universitari
16.30-18.00 h	Cinema Humanitari. Projecció del documental <i>(Un)limited</i> , a càrrec de Metges sense Fronteres.	Aula de Graus de l'edifici Ramon Llull

DIJOUS 28 D'ABRIL		
Horari	Activitats	Lloc
11.00 h 11.15 h 11.30 h	Peces teatrals , a càrrec d'ENREDARTS: <i>L'enquadrador</i> , <i>Per què els teatres són buits?</i> i <i>Abans del berenar</i> , d'Arthur Miller	Zona de vianants del campus universitari
11.00-17.00 h	Teràpia Holística Reiki , a càrrec de Somiadors Solidaris.	Estació del metro del campus universitari
11.30-12.00 h	«Com pots viure la teva aventura al Marroc», a càrrec d'Acción Balear.	Estació del metro del campus universitari
12.00-13.00 h	« Basta ja! ». Una experiència musical amb contingut crític-social, a càrrec de l'Associació cultural Thaki Runa.	Zona de vianants del campus universitari
13.00-14.00 h	Contacontes del món, a càrrec de Nati de Grado.	Zona de vianants del campus universitari
14.30 h 14.45 h	Càpsules escèniques , a càrrec de la Fundació ESADIB: «El volç i «La fórmula de la igualtat».	Zona de vianants del campus universitari
15.00-16.00 h	«Guifi.net i el model de la Xarxa de Comuns», a càrrec de Guifi.net Mallorca.	Estació del metro del campus universitari
16.00-18.00 h	Taller de bijuteria i accessoris alternatius, a càrrec de la Fundació Deixalles.	Estació del metro del campus universitari
18.00-19.00 h	Obra teatral: <i>Hannah dels 3 països</i> , a càrrec d'Iguana Teatre.	Zona de vianants del campus universitari

El dijous al matí es va dur a terme el Mercat Ecològic, que va ser reubicat devora l'envelat.

A més, i per tal de fomentar i facilitar la participació de la comunitat universitària per dur a terme donacions, La Fundació Banc de Sang i Teixits de les Illes Balears va instal·lar el seu autobús al campus universitari el dimecres 27. Per part seva, el Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl del Govern de les Illes Balears va regalar planters de plantes autòctones a totes les persones interessades amb la intenció de fomentar el coneixement de la vegetació autòctona.

De manera paral·lela també es varen instal·lar diverses exposicions en diferents espais de la UIB:

VSF - Justícia Alimentària Global: «25 grams»

VSF - Justícia Alimentària Global és una ONG de cooperació al desenvolupament que té com a principi fonamental que el problema de la fam i la pobresa en l'àmbit global està íntimament relacionat amb el model alimentari i de consum de les societats riques com la nostra. Utilitza aliments com el sucre, entre d'altres, per explicar aquesta relació i defensa la sobirania alimentària com a model transformador capaç de donar solucions als múltiples efectes negatius del model agroalimentari dominant.

Des d'aquesta perspectiva, han desenvolupat a les Illes el projecte «El sucre: un dolç molt amarg», que inclou l'exposició 25 grams. Aquesta exposició explica les conseqüències negatives lligades al sucre (salut, ambientals, socials i pèrdua de sobirania alimentària), mostra qui són els grans beneficiats amb el seu comerç (grans empreses agroalimentàries) i les estratègies (publicitat, etiquetatge, etc.) que fa servir la indústria per amagar a la població els efectes perjudicials lligats a la producció, la transformació, la distribució i el consum en excés de sucre. A més, demana la implicació de les autoritats sanitàries en la regulació de la publicitat i l'etiquetatge, de manera que serveixin, no els interessos de la indústria, sinó els dels consumidors i les comunitats productores.

Xerrada explicativa: dimecres 27 d'11 a 12 hores.

Lloc: Estació del metro del campus universitari.

Direcció General de Cooperació: «Estira el fil... del cotó més just»

Aquesta exposició del fotògraf Sean Hawkey mostra el treball de la Federació Nacional de Productors de Cotó (FNPC) del Senegal, en la qual hi ha deu mil petits productors de cotó que treballen sota els principis del comerç just. Es tracta d'un viatge al Senegal per reivindicar, amb el seu exemple, formes de producció alternatives a les que prevalen a la indústria tèxtil mundial, governada per multinacionals denunciades sovint per les precàries condicions laborals que suporten els seus treballadors/es.

L'exposició permet observar els principis fonamentals pels quals es regeix el comerç just:

- Mateix sou per a dones i homes que fan la mateixa tasca.
- Salari i condicions dignes per a treballadors i treballadores.
- Sense explotació infantil.
- Respecte pel medi ambient.
- Preus establerts de mutu acord.
- Relacions comercials a llarg termini.
- Prefinançament d'una part de la producció.
- Funcionament democràtic de les organitzacions.

- Respecte a la identitat cultural.
- Inversió de part dels beneficis en projectes de desenvolupament per a la comunitat.

Lloc: Estació del metro del campus universitari.

Deixalles: «Maniquins vestits amb reciclatge creatiu de roba»

La Marató de Reciclatge Creatiu de Roba és una activitat promoguda per la Fundació Deixalles, l'Escola d'Art i Superior de Disseny de les Illes Balears i el Consell de Mallorca amb l'objectiu d'augmentar la sensibilització ciutadana i dels nous dissenyadors en particular sobre la problemàtica dels residus tèxtils. L'activitat va consistir en una marató de nou hores de durada, en la qual els participants varen dissenyar, amb imaginació i creativitat, peces de vestir únicament a partir de roba procedent de la recollida selectiva. La roba va ser aportada per la Fundació Deixalles. A l'exposició es varen poder veure les tres peces guanyadores d'aquesta marató.

Lloc: Estació del metro del campus universitari.

Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació: «Burkina Faso t'interessa»

Aquesta exposició mostra les principals característiques de Burkina Faso, un dels països més pobres del món, i presenta el municipi de Tenado, on el Fons Mallorquí dóna suport a un programa de desenvolupament municipal amb la col·laboració de l'Associació Pa i Mel.

L'exposició descriu igualment els eixos prioritaris d'intervenció i les principals activitats que s'hi duen a terme en tres àmbits: educació, enfortiment municipal i apoderament de les dones.

Lloc: Estació del metro del campus universitari.

Metges del Món: Mujeres invisibles: «La prostitución y la trata de personas con fines de explotación sexual en el siglo XXI»

Metges del Món, amb seu a Palma des de l'any 1996, mitjançant el programa denominat «SAIDE: Salut i Drets per a les persones en situació de prostitució», desenvolupa activitats d'acostament a la realitat de la prostitució, lluita per l'eliminació de les situacions de vulneració viscudes per les persones que estan en aquesta situació, intenta generar circuits de normalització als serveis sociosanitaris públics per al col·lectiu i intenta apropar aquesta realitat a altres contextos, en aquest cas, l'universitari.

Aquesta exposició presenta la història de quatre dones que han viscut la realitat de la prostitució en primera persona: lluny del luxe, de l'èxit i de fer realitat els somnis, veiem com la prostitució està molt a prop de l'explotació de persones amb finalitats d'explotació sexual, que afecta principalment persones immigrants, i gairebé íntegrament, dones.

Lloc: Vestíbul de l'edifici Anselm Turmeda.

Difusió

Per tal de fer difusió de la jornada es varen editar els materials següents:

- **Pòsters (A3):** L'OCDS va encarregar 100 pòsters conjunts amb la UOSIS, en què es difonien les dues activitats: La UIB Oberta de Pinte en Ample i la Setmana Saludable.
- **Fulls de mà:** se'n varen editar 2.000 exemplars a dues cares amb la imatge de La UIB Oberta de Pinte en Ample en una cara i el programa d'activitats a l'altra.
- **Cartell Hannah dels 3 països:** se'n varen editar 50 unitats (A3) i es van repartir per tot el campus i a l'estació del metro, així com per diferents punt estratègics de la ciutat.
- **Plafons de Forex:** es varen imprimir 4 plafons de Forex amb dades atemporals, per ubicar als punts estratègics durant la celebració.

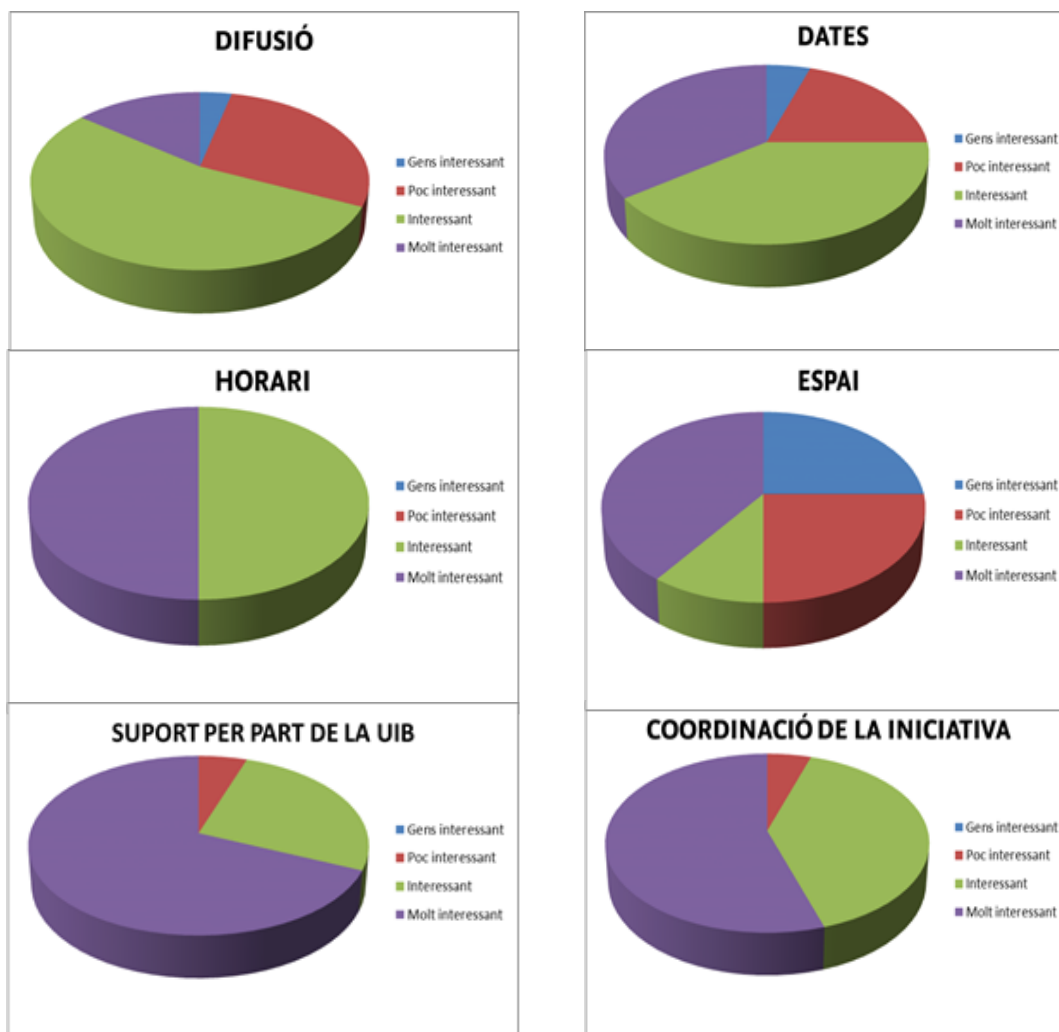
La campanya de difusió va anar acompanyada del suport digital, amb publicacions informatives a les webs, els butlletins informatius de la UIB i les xarxes socials (Facebook i Twitter), així com mitjançant altres línies de comunicació de la DIRCOM.

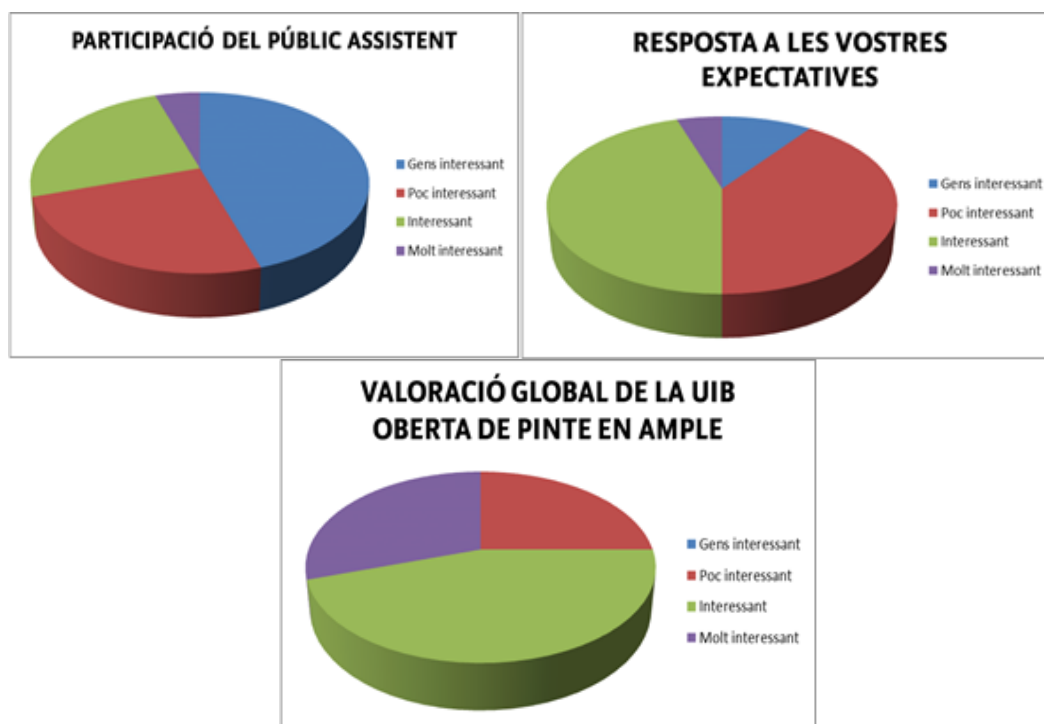
El personal de l'OCDS, amb el suport del programador del portal, es va encarregar de la difusió del nou Portal de voluntariat de la UIB entre les entitats participants i persones visitants, que pogueren, així, conèixer la iniciativa, inscriure-s'hi i fer-hi les seves aportacions de millora.

El Servei de Recursos Audiovisuals, tal com va fer en les edicions anteriors, donà cobertura a la jornada i realitzà un vídeo que recull una petita mostra del que fou aquesta tercera edició de La UIB Oberta de Pinte en Ample i de la Setmana Saludable: <http://canal.uib.cat/canals/-La-UIB-Oberta-de-pinte-en-ample-i-Setmana-Saludable.cid445266?categoryId=100135>.

Participació i valoració

Per tal de recollir-ne la valoració i poder tenir en compte els suggeriments de totes les persones, entitats i artesans/es que hi participaren, es va facilitar un full de valoració abans d'acabar aquesta tercera edició dels actes. Del total de 20 qüestionaris que es varen aconseguir arreplegar se n'han extret les dades més significatives següents:

3.3. Programa del Servei de voluntariat europeu

Dins aquest curs acadèmic s'ha dedicat part de la programació de les **Jornades: El voluntariat com a escola de ciutadania**, organitzades per l'OCDS, específicament a la difusió, promoció, informació i assessorament del SVE els dies 25 i 26 de novembre de 2015. D'aquesta manera, s'han preparat tot un seguit d'activitats en diferents formats:

- Per una banda el taller-formatiu «El Servei de voluntariat europeu (SVE), una porta al voluntariat internacional», a càrrec d'Antoni Pozo i Bàrbara Manna, que s'ha dut a terme el dia 25 de novembre amb el programa següent:

10.00 h	El SVE, una experiència d'aprenentatge. El <i>Youthpass</i>
12.00 h	Descans
12.30 h	Principis del SVE. La carta i característiques del SVE
14.00 h	Pausa
16.00 h	Presentació experiències de diferents vivències del SVE
17.00 h	Preparant-me per al SVE
18.00 h	Descans
18.30 h	Sessions personalitzades per a la participació en el programa SVE
20.00 h	Cloenda de la jornada

A aquesta acció hi ha participant al voltant de 20 persones al llarg de les sessions de matí i tarda.

- Per altra banda, durant la jornada del dia 26 s'organitza una **Fira d'entitats d'enviament del SVE**, en la qual hi ha presents l'Ajuntament de Calvià, Acció Balear, Centre d'Estudis de l'Esplai i la mateixa OCDS. Durant tota la jornada i en conjunt s'ha informat i atès 85 persones aproximadament en diferents aspectes relacionats amb el programa SVE i les seves característiques.

- I per finalitzar, s'han ofert tot un seguit de sessions d'assessorament personalitzades per a aquelles persones interessades a preparar la seva participació al programa SVE, d'una durada de 30 minuts aproximadament, per a les quals s'havia d'haver realitzat una inscripció prèvia a través de la web de l'OCDS.

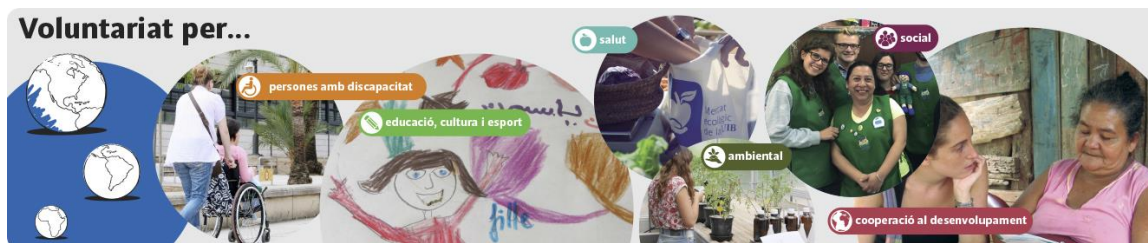

Aquestes sessions d'assessorament personalitzat s'han dut a terme de 10 a 14 hores i de 16 a 19 hores al vestíbul de l'edifici Guillem Cifre de Colonya i s'han atès 22 persones.

Durant la resta del curs acadèmic, l'OCDS ha seguit facilitat informació i assessorament sobre el seu funcionament del programa, les seves principals característiques i les possibilitats que ofereix. D'aquesta manera i durant tot el curs acadèmic s'ha informat aproximadament cent-vint persones (120) que s'han interessat a participar-hi. D'entre totes elles, algunes han fet una recerca activa d'una entitat d'acollida per poder participar en el programa, però cap no

ha obtingut una resposta favorable per a la seva participació i poder optar a la tramitació de l'ajut per dur-lo a terme.

3.4. Portal de voluntariat universitari

El Portal de voluntariat UIB es va presentar oficialment en públic el dia 24 de novembre de 2015 en el marc de les jornades El Voluntariat com a Escola de Ciutadania (<http://cooperacio.uib.cat/EpD/formacio/jornades-ocds/>).

Aquest portal impulsa la participació de la comunitat universitària en diferents tasques de voluntariat a les Illes Balears. Les entitats poden registrar-s'hi per donar a conèixer la seva tasca i publicar les seves demandes de voluntariat. Les persones interessades a fer de voluntàries, per la seva part, també poden inscriure's al portal i definir el seu perfil i disponibilitat, així com les seves preferències.

Durant el present curs acadèmic hi ha 166 membres en actiu, amb la intenció de promoure la seva participació per donar resposta a les demandes de les 60 entitats de les Illes Balears donades d'alta.

Al següent quadre es poden veure els noms de les entitats que s'han registrat al portal des de la seva posada en marxa fins a finals de l'any 2016:

ABD Energy Control	Acción Balear
AFS Intercultura	Ajuda en Acció
Amadiba	AMADIP Esment Fundació
Amics de la Terra Mallorca	Amnistia Internacional Mallorca
Amnistia Internacional Menorca	Aproscm Fundació
Associació Amiticia	Asociación de Educación Ambiental y del Consumidor
Asociación de Parálisis Cerebral de Baleares Asociación de Voluntarios de Cuidados Paliativos de las Islas Baleares (DIME)	Associació Balear Esclerosi Múltiple
Associació de Lluita Anti-Sida de les Illes Balears	Associació de Voluntaris de Reiki de Mallorca
Associació Estudi de la Natura	Associació Pa i Mel
Associació s'Alzina	ATTAC Mallorca
Càritas Diocesana de Menorca	Càritas Eivissa
Casal de la Pau s'Altra Senalla	Casal Petit
Comissió Educativa de Son Gotleu	Creu Roja Eivissa
Creu Roja Illes Balears	Desenvolupament d'Accions Socials i Culturals - Dasyc
Enginyeria sense Fronteres	Es Racó de ses Idees
Escola Pintor Joan Miró	ERASMUS Student Network Balears
Espiral - entitat prestadora de serveis a la infància i la joventut	Estrellas y Duendes
Federació Plataforma Representativa Estatal de	Finestra al Sud

Persones amb Discapacitat Física Illes Balears	
Fundació Amazònia	Fundació ASIMA
Fundació Banc de Sang i Teixits de les Illes Balears	Fundació Deixalles
Fundació Natura Parc	Fundació Natzaret
Fundació ONCE Illes Balears	Fundació Salut i Comunitat
Fundació Somiadors Solidaris	Fundació Aldaba
Fundació Vicente Ferrer	GOB Menorca
Grup Educadors Carrer i Treball amb Menors	Grup Estudi sobre la prostitució a les Illes Balears
Mallorca sense Fam	Mans Unides Mallorca
Mater Misericordiae	Metges del Món
Metges sense Fronteres	Monti-sion Solidària
Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat	Oficina d'Universitat Saludable i Sostenible
Oficina per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de la UIB	ONGD Los Niños de Topsia
Oxfam Intermón	Palma XXI
Paraula Centre de Serveis Lingüístics	Plataforma Socio-sanitaria de las Pitiusas
Projecte de prevenció de les addiccions dins l'entorn universitari	Projecte Home Balears
Projecte INeDITHOS	Projecte Socioeducatiu Naüm
Regidoria d'Igualtat, Joventut i Drets Cívics	Shambhala Fundació
Shikamoo	Stat. Cooperativa Jovent
UNICEF Comitè Balears	XX Jocs de les Illes

Per altra banda, durant tot l'any 2016 s'han realitzat múltiples accions de difusió adreçades als diferents col·lectius d'alumnat, personal d'administració i serveis (PAS) i personal docent i investigador (PDI), així com a exmembres d'aquests col·lectius, per donar a conèixer el Portal de voluntariat UIB i impulsar a registrar-s'hi. De manera que al portal hi ha registrades i actives un total de 268 persones, segons la distribució següent:

	PDI	PAS	Alumnat	Total
Nombre	9	15	244	268
dones	3	13	196	212
homes	6	2	48	56

D'aquestes persones, majoritàriament els registres s'han fet durant l'any 2016, segons es desprèn de la informació detallada al quadre següent:

	PDI	PAS	Alumnat	Total
Nombre	10	19	270	299
dones	3	14	217	234
homes	7	5	53	65

Durant aquest període s'han publicat trenta-cinc (35) demandes de voluntariat, en les quals tretze (13) entitats han especificat els perfils que requerien per cobrir llocs de voluntariat en les seves organitzacions i els seus programes de voluntariat. Com a resultat d'això, un total de seixanta-nou (69) persones (56 dones i 18 homes) han decidit participar com a voluntàries:

	Entitats que han demandat voluntaris/àries
Perfil específic	13
Perfil no específic	22

TOTAL	35

	Persones que han fet de voluntàries
homes	18
dones	56
TOTAL	69

Amb l'objectiu de donar a conèixer el portal i poder arribar tant al conjunt de la comunitat universitària com a les entitats de les Illes Balears, L'OCDS ha fet ús de diferents canals de comunicació. Així, s'ha fet difusió del portal a través de la pàgina web i les xarxes socials (Facebook i Twitter), de les pantalles informatives TVUIB i dels diferents butlletins de la UIB. A més de fer publitrameses massives a diferents col·lectius i entitats, també s'han editat 2.000 fullets informatius:

També s'ha aprofitat la realització o participació en diferents actes i iniciatives per donar a conèixer el Portal de voluntaris UIB. Així, se n'ha fet difusió a les nou (9) sessions de «Transversalització de l'educació per al desenvolupament» i durant la celebració de La UIB Oberta de Pinte en Ample els dies 27 i 28 d'abril. Cal destacar també la participació activa dins el còrner de l'orientació en el 10è Fòrum de l'Ocupació de la UIB (<http://www.uibcongres.org/10forum/>), realitzat el 9 de març de 2016, en què s'ha presentat el Portal de voluntariat UIB i destacat el valor afegit de la participació en activitats de voluntariat per a l'adquisició de competències i aprenentatges d'utilitat en el món laboral i com a element d'ocupabilitat.

4. Projectes de cooperació universitària al desenvolupament de la UIB

4.1. XII Convocatòria d'ajuts per a projectes de cooperació universitària al desenvolupament

En data 8 de juny es varen publicar les bases de la XII Convocatòria d'ajuts per a projectes de cooperació universitària al desenvolupament - 2015 per al curs acadèmic 2015-16, que com a novetat i per tal de facilitar la participació del professorat, establien dos terminis de presentació de sol·licituds: el primer, entre el 8 de juny i el 8 de juliol de 2015; i el segon, entre el 19 d'octubre i el 16 de novembre de 2015. Aquest segon termini quedà supeditat a l'existència de romanent al pressupost inicialment previst una vegada resolt el primer termini.

La comissió de seguiment, integrada pel senyor Antoni Servera, la senyora Sonia de Wulf i la senyora Francesca Collado, en representació de la Direcció General de Cooperació de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació del Govern de les Illes Balears, i pel senyor Antoni

Aguiló, la senyora Antònia Fullana i la senyora Ruth Escribano, en representació de la Universitat de les Illes Balears, vista i avaluada la documentació presentada a les diferents sol·licituds, resolgué, en data 8 d'octubre de 2015, concedir ajuts a un total de sis (6) projectes per un import de 41.155 euros.

Les sol·licituds presentades en el segon termini establert a la convocatòria es varen resoldre amb càrrec a la partida per a cooperació universitària al desenvolupament del pressupost de la UIB, per part del Comitè executiu de cooperació al desenvolupament, dependent de la Comissió de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat de la UIB: es concediren ajuts a un total de tres (3) projectes per un import de 10.230 euros.

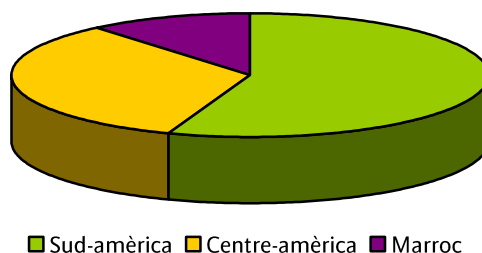
En definitiva, els projectes finançats s'iniciaren a finals de l'any 2015 i s'executaren fins al 30 de setembre de 2016, per a les modalitats I i la modalitat IIa (un any de durada en ambdós casos); i fins al 30 de setembre de 2017, per a la modalitat IIb (dos anys de durada); d'acord amb la base tercera de la convocatòria. De manera que en el marc de la XII Convocatòria d'ajuts per a projectes de cooperació universitària al desenvolupament (CUD) s'han executat nou (9) projectes finançats, per un import total de 51.385 euros (41.155 euros a càrrec del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació; i 10.230 euros a càrrec de la partida que la UIB destina a cooperació universitària al desenvolupament).

En aquesta convocatòria, que pretén facilitar la participació directa i activa dels membres de la comunitat universitària amb la seva contribució efectiva per millorar les condicions de vida i de treball de les poblacions dels països empobrits, hi han participat setanta-set (77) membres de la comunitat universitària entre PDI (65), PAS (3) i alumnat (9) i seixanta-dos (62) membres de les quinze (15) contraparts sòcies ubicades en deu (10) països diferents, i en diferents àmbits sectorials: salut, socioeducatiu, socioambiental, tecnologies de la informació i les comunicacions i turisme responsable, així com queda resumit a la taula següent:

Responsables als departaments	Projectes CUD Ajuts concedits	Països Modalitats	Contraparts sòcies
Javier Gulías Departament de Biologia	Impuls a la investigació aplicada en producció agrícola sostenible a la UAC de Tiahuanacu, 6.755 euros (ajut modificat a 6.597,42 euros).	Bolívia	Unidad Académica Campesina de Tiahuanacu (UAC-T) de la Universitat Catòlica de Bolívia
Carlos Juiz Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica	Capacitació per al posterior assessorament per a la implantació a la Universitat Internacional de l'Equador del govern de les tecnologies de la informació i la comunicació (fase II), 6.100 euros.	Equador	Universitat Internacional de l'Equador
Begoña de la Iglesia Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació	Capacitació de professionals d'Aprendo Contigo (AC) en l'ús de les TIC i intercanvi de coneixements i experiències entre AC i diferents col·lectius de la UIB, 7.000 euros.	Perú	Associació Aprendo Contigo

Carme Rosselló Departament de Química	Contribució a la disminució dels consums d'aigua i agents químics agressius en tecnologies que utilitzen residus lignocel·lulòsics agro-industrials, 8.500 euros.	Cuba	Universitat de Camagüey
Antoni Jaume Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica	LEARNING-4-SICKLEMIA: Tècniques de processament i anàlisi d'imatges com a suport en el diagnòstic de la <i>Sicklemlia</i> i els trastorns neurofisiològics associats, formació avançada (fase II), 8.800 euros (ajut modificat 8.233,86 euros).	Cuba	Universitat d'Orient
Avel·lí Blasco Dret Públic	L'ordenació jurídica del servei públic d'educació superior a Cuba i Espanya (fase II), 4.000 euros (ajut modificat a 3.695,39 euros).	Cuba	Universitat de l'Havana
Total dels ajuts concedits en el marc del conveni signat amb el Govern de les Illes Balears			41.155 euros

Responsables als departaments	Projectes CUD Ajuts concedits	Països Modalitats	Contraparts sòcies
Cristina Manresa Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica	Impuls al disseny dels sistemes interactius dirigits a la teràpia de nins i nines amb necessitats especials. 2.700 euros	Colòmbia	Universitat de Cauca i Universitat de San Buenaventura
Belén Pascual Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques	Una proposta d'avaluació dels programes socioeducatius de CANAT des d'una perspectiva participativa i de gènere, 5.930 euros	Perú	Centro de Apoyo a Niños/as y Adolescentes Trabajadores/as (CANAT)
Raúl López Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació	Seminari de formació de formadors i orientació psicopedagògica de la comunitat educativa en el centre per a nins i nines sords d'Effetah de Tànger: Fase de diagnòstic de necessitats, 1.600 euros.	Marroc	Centre Educatiu per a Sords, Effetah (Tànger)
Total dels ajuts a càrrec de la partida per a cooperació universitària al desenvolupament del pressupost propi de la UIB			10.230 euros

El total de 41.155 euros dels ajuts concedits segons les resolucions anteriorment esmentades en el marc del conveni signat amb el Govern de les Illes Balears, una vegada demanada la redistribució econòmica, així com consta a la resolució de modificació pressupostària de data 7 d'octubre de 2016, Exp.: DGCI/SC42-005/2015, va passar a ser de 40.126,67 euros. Els projectes i els canvis en els ajuts inicialment concedits apareixen detallats al quadre anterior.

D'igual manera s'ha publicat la XIII Convocatòria d'ajuts, entre el 5 de setembre i el 5 d'octubre de 2016.

A continuació es detallen els projectes finançats pel Govern de les Illes Balears quant als objectius proposats i les observacions que fan referència a l'estat d'execució del pressupost assignat:

CUBA

L'ordenació jurídica del servei públic d'educació superior a Cuba i Espanya. Fase II

Responsable: Avel·lí Blasco, del Departament de Dret Públic.

Equip: Joana Socias, Bartomeu Trias i Aina Salom, de la UIB; i Lissette Pérez, Andry Matilla, Yuri Pérez, Orisell Richards i Majela Ferrari, de la Universitat de l'Havana.

Contrapart: Universitat de l'Havana.

Ubicació: l'Havana, Cuba.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2016).

Objectiu general: Constituir un grup de recerca interuniversitari, amb vocació de permanència en el temps, en l'àmbit d'estudi del projecte, per tal de dur a terme una anàlisi comparativa dels serveis públics d'educació superior a Cuba i Espanya.

Objectius específics:

- Intercanviar i compartir coneixements i experiències en la matèria objecte d'estudi.
- Enfortiment dels lligams acadèmics i humans que permetin consolidar el grup de recerca.
- Aportar idees per a l'organització dels serveis públics d'educació superior en ambdós països.

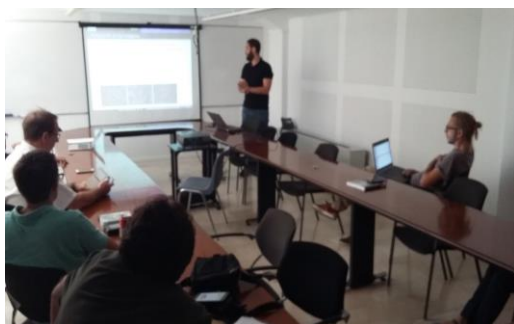
Quantitat assignada: 3.695,39 euros, d'acord a la redistribució econòmica, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: S'han realitzat la totalitat de les actuacions previstes a la sol·licitud inicial, per la qual cosa s'assoleixen els objectius plantejats. La realització d'aquesta segona fase del projecte ha permès reforçar l'intercanvi d'experiències i coneixements dels grups de recerca d'ambdues universitats i la realització de dos seminaris específics en la matèria (un a Cuba i l'altre a la UIB).

La contrapart valora de forma excel·lent la tasca duta a terme en el marc del projecte per a l'enfortiment del seu grup de recerca i la línia de treball; destaca la contribució que suposa en la fonamentació teòrica pel perfeccionament del servei públic d'educació a Cuba.

LEARNING-4-SICKLEMIA: Tècniques de processament i anàlisi d'imatges com a suport en el diagnòstic de la sicklemia i els trastorns neurofisiològics associats, formació avançada

Responsable: Antoni Jaume, del Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica.

Equip: Manuel González, Gabriel Moyà i Josep Maria Buades, de la UIB; Silena Herold, Adolfo Fernández, Miriela Escobedo, Grethel Coello i Wilkie Ernesto Delgado, de la Universitat d'Orient, i Arquímedes Montoya, de l'Hospital General Clínic Quirúrgic Dr. Juan Bruno Zayas Alfonso.

Contrapart: Universitat d'Orient.

Entitats col·laboradores: Hospital General Clínic Quirúrgic Dr. Juan Bruno Zayas Alfonso.

Ubicació: Santiago de Cuba, Cuba.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2016).

Objectiu general: Formació i recerca avançada per a la implementació de prototipus per a tècniques de processament i anàlisi d'imatges com a suport en el diagnòstic de la sicklemia i els trastorns neurofisiològics associats.

Objectius específics:

- Formació i recerca avançada en tècniques de processament i anàlisi d'imatges per a la detecció automàtica de les deformacions cel·lulars provocades per la sicklemia en imatges mèdiques de mostra.
- Formació i recerca avançada en tècniques de processament i anàlisi d'imatges per a la caracterització d'expressions facials en trastorns neurofacials associats a la sicklemia utilitzant senyals RGBD.

Quantitat assignada: 8.233,86 euros, d'acord a la redistribució econòmica, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al

desenvolupament.

Resultats assolits: Com a resultat del projecte s'ha aconseguit un prototip de quantificació d'eritròcits, la publicació de quatre articles científics en revistes i congressos internacionals i la inscripció de dues tesis doctorals sobre la temàtica per part de Grethel Coello i Wilkie E. Delgado. El projecte ha complert les expectatives i necessitats expressades per la contrapart, que es planteja continuar amb la seva col·laboració amb l'equip UIB per millorar el prototip i impulsar-ne l'aplicació.

Contribució a la disminució dels consums d'aigua i agents químics agressius en tecnologies que utilitzen residus lignocel·lulòsics agroindustrials

Responsable: Carme Rosselló Matas, professora del Departament de Química.

Equip: Susana Simal, Antoni Femenia, Valeria Eim, Rafael Minjares, Esperanza Dalmau, Mónica Umaña, Francisca Vallespir i Óscar Rodríguez de la UIB; i Luis Eduardo Guerra, Erenio González, Amaury P. Martínez, Amaury P. Sánchez, Inés Sananastasio, Glesia Rabassa, José Antonio León, Luis Miguel Zayas i Daymel Sánchez de la Universitat de Camagüey.

Contrapart: Universitat de Camagüey.

Ubicació: Camagüey, Cuba.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2016).

Objectiu general: Contribuir a la disminució dels consums d'aigua i agents químics agressius en tecnologies que utilitzen residus lignocel·lulòsics agroindustrials.

Objectius específics:

- Aprofundir en l'estat de l'art de la temàtica d'estudi.
- Identificar residus lignocel·lulòsics agroindustrials d'interès per al desenvolupament d'una tecnologia d'obtenció d'àcid cítric en el context espanyol, que serveixi per a la transferència de coneixement en el context cubà.
- Anàlisi del procés d'obtenció d'àcid cítric.
- Dissenyar i implantar un curs conjunt d'anàlisi de processos a partir de les experiències obtingudes amb tecnologies que utilitzen com a matèria primera la biomassa lignocel·lulòsica.

Quantitat assignada: 8.500 euros, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: El present projecte ha estat la primera ocasió en la qual els dos equips de treball de les diferents universitats han treballat plegats. La seva execució la valoren positivament ambdós equips, ja que s'han assolit la totalitat dels objectius plantejats i les accions previstes. L'estada formativa a la UIB per part d'un membre de la contrapart, Luis Eduardo Guerra, ha permès l'adquisició de nous coneixements i habilitats sobre el maneig de tècniques analítiques no disponibles a la universitat d'origen, així com la caracterització

de bagàs de canya provinent d'una fabrica local i diversos experiments per avaluar la factibilitat de l'ús d'ultrasons d'alta potència com a pretractament que disminueixi la utilització d'agents químics agressius.

Per altra banda, es valora molt positivament la inclusió de la temàtica treballada al present projecte en el programa prioritzat nacionalment «Alternativas de desarrollo paulatino de instalaciones de la industria de la caña de azúcar en el concepto de biorefinería», finançat pel Ministeri de Ciència, Tecnologia i Medi Ambient del govern cubà i en el qual la Universitat de Camagüey participa com a entitat executora, fet que permetrà una major projecció dels resultats que se'n puguin derivar.

PERÚ

Capacitació dels professionals d'Aprendo Contigo (AC) en l'ús de les TIC i intercanvi de coneixements i experiències entre AC i diferents col·lectius de la UIB

Responsable: Begoña de la Iglesia Mayol, professora del Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació.

Equip: Sebastià Verger, Joan Josep Rosselló, Francesca Negre, Maria Dolors Forteza, Maria Rosa Rosselló, Berta Paz, Adolfinia Pérez i Ana Cañas de la UIB; i Carmen Esquivel, Víctor Hugo Chauca, Milagros M. Felicia, Pamela Vargas, Patricia Vargas, Karin Peter i Carla Cavassa d'Aprendo Contigo.

Contrapart: Associació Aprendo Contigo.

Ubicació: Lima, Perú.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2016).

Objectiu general: Capacitar els professionals d'AC en l'ús de les TIC i intercanviar coneixements i experiències entre AC i diferents col·lectius de la UIB.

Objectius específics:

- Formar en l'ús i gestió de la plataforma Moodle.
- Analitzar les possibilitats que ofereixen les tauletes com a material didàctic en l'àmbit hospitalari i formar-se per a la seva utilització.
- Intercanvi d'experiències entre els grup de recerca en PH de la UIB i els responsables d'INeDITHOS amb els representants d'AC.
- Donar a conèixer el treball d'AC a la comunitat universitària.

Quantitat assignada: 7.000 euros, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: Amb el present projecte es dona continuïtat a les accions iniciades en fases anteriors, centrant-se en aquesta ocasió en la formació específica d'algunes de les integrants de l'Associació Aprendo Contigo, en l'ús i màxima autonomia en la gestió i la funcionalitat de la plataforma de formació Moodle; i la formació en la utilització educativa de tauletes.

S'han realitzat la totalitat de les activitats previstes i s'han assolit els objectius plantejats, de manera que s'ha enfortit l'associació en un moment en el qual el Ministeri d'Educació del Perú té la intenció d'impulsar la pedagogia hospitalària en el país, experiència que s'ha convertit en un cas de bones pràctiques a prendre com a model.

EQUADOR

Capacitació per al posterior assessorament per a la implantació a la Universitat Internacional de l'Equador del govern de les tecnologies de la informació i la comunicació II

Responsable: Carlos Juiz García, professor del Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica.

Equip: Carlos Guerrero, Isaac Lera, Beatriz Gómez, Bartomeu Serra i Josep Mañas, de la UIB; i Xavier Iván Palacios, William Eduardo Villegas, Richard Alexander Álvarez, Fernanda Paulina Vizcaíno, Ramiro Fernando Mosquera, Diego Manuel Iglón, Herbert Jair Espín, Martha Aracely Mera, Pedro Ramiro Brito, María Dolores Ayala, Henry Alberto Apolo, Jaime Ramiro Canelos i Marisol Isabel Bermeo, de la Universitat Internacional de l'Equador.

Contrapart: Universitat Internacional de l'Equador.

Ubicació: Quito, Equador.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2016).

Objectiu general: Capacitació en el govern de les tecnologies de la informació i la comunicació, per a la seva implantació a la Universitat Internacional de l'Equador.

Objectius específics:

- Capacitar persones gestores, tècniques i personal d'administració i serveis de la Universitat Internacional de l'Equador, així com altres actors amb capacitat de realitzar i orientar de manera futura i autònoma, en un programa d'implementació d'un marc de govern de les TIC.
- Propiciar el desenvolupament científicotècnic i enfortir el vincle Universitat - sector productiu empresarial, a través de la realització de projectes de gestió i implantació de bon govern dels actius empresarials.
- Programar la implantació futura del marc de govern TIC a la UIDE i altres institucions que hagin estat formades en la primera edició d'ECUGOTIC com a institucions pioneres a l'Equador.
- Augmentar la visibilitat de la UIDE i la seva repercussió en el sistema universitari del país i la regió propera perquè s'enforteixi la posició de la universitat equatoriana en el servei a la ciutadania.

Quantitat assignada: 6.100 euros, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: Amb l'execució d'aquesta segona fase del projecte s'han complementat els coneixements adquirits anteriorment i s'han assolit gairebé la totalitat dels objectius plantejats, de manera que hi ha un nombre d'entitats considerable en disposició d'implementar tècniques i mètodes de govern de les TIC a les seves respectives organitzacions. En el cas de la Universitat Internacional de l'Equador, aquesta ha començat a definir estructures, processos i comunicació de govern de les TIC.

Durant l'execució del projecte s'ha contactat amb el Consorci Equatorià per al Desenvolupament d'Internet Avançat (CEDIA), inicialment no previst a la sol·licitud, per tal de formar més institucions i donar suport en la implementació a les entitats formades en el present projecte.

BOLÍVIA

Impuls a la investigació aplicada en producció agrícola sostenible a la Unidad Académica Campesina de Tiahuanacu

Responsable: Javier Gulías, del Departament de Biologia.

Equip: Elena Baraza, Veriozka Azeñas i Antònia Romero, de la UIB; Teófilo Serrano, Humber Alberto, Genara Mamani i Diego Limiachi, de la UAC-T.

Contrapart: Unidad Académica Campesina de Tiahuanacu (UAC-T), dependent de la Universitat Catòlica de Bolívia.

Ubicació: municipis de Tiahuanacu i Laja, del Departament de La Paz, Bolívia.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2016).

Objectiu general: Enfortir l'activitat docent i de recerca d'ambdues institucions a través de la consecució de línies de recerca aplicada en la producció agroecològica i conservació d'espècies natives de la zona de l'altiplà.

Objectius específics:

- Determinar la dosi òptima de reg en el cultiu de quinoa (*Chenopodium quinoa*) al camp.
- Avaluar la resistència a la dessecació de *Festuca dolycephilla* i *Bromus catharticus* (gramínies natives de l'altiplà bolivià).
- Identificar la presència de fongs micorízics en dos tipus de sòls de la zona de Tiahuanacu, per avaluar la potencialitat del seu ús en la producció agrícola sostenible.
- Executar el pla de transferència de resultats (elaborat en el passat projecte) cap a les famílies camperoles productores.

Quantitat assignada: 6.597,42 euros, d'acord a la redistribució econòmica, en el marc del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la UIB en matèria de cooperació al desenvolupament.

Resultats assolits: Durant l'execució del projecte s'assoleixen els objectius plantejats inicialment i es duen a terme les activitats previstes. D'aquesta manera es realitzaren les tasques per determinar la dosi òptima de reg en el cultiu de quinoa al camp, malgrat que no es va poder culminar per problemes fitosanitaris; es desenvolupà un experiment d'estimació de l'efecte de la sequera sobre la *chilliwa* i la *cebadilla*, socialitzant els resultats entre la comunitat universitària de la UAC-T; es capacità dos membres de la contrapart durant la seva estada formativa a la UIB en tècniques bàsiques d'estudi de fongs micorízics, aplicació de mètodes de tinció i assaig per a la multiplicació amb plantes trampa, que s'aplicaren a la UAC-T a la seva tornada; i es capacità l'alumnat per poder transmetre els resultats del projecte a les famílies camperoles productores. Amb el conjunt de les activitats dutes a terme s'han millorat les capacitats investigadores de l'alumnat i professorat de la UAC-T i s'han transferit els coneixements a famílies productores.

COLÒMBIA

Impuls al disseny dels sistemes interactius dirigits a la teràpia de nins i nines amb necessitats especials

Responsable: Cristina S. Manresa, professora del Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica.

Equip: Ramon Mas, Javier Varona, Francisco J. Perales i Maria Francesca Roig, de la UIB; César Collazos, Julio Hurtado i Gloria Daza, de la Universitat de Cauca; i Luis Merchan, Sandra Cano i Víctor Peñeñory, de la Universitat de San Buenaventura.

Contrapart: Universitat de Cauca i Universitat de San Buenaventura.

Ubicació: Cauca, Colòmbia.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2016).

Objectiu general: Desenvolupar un conjunt de sistemes interactius basats en el disseny centrat en l'usuari / la usuària (DCU) que serveixin de suport a la teràpia i educació de nins i nines amb necessitats especials.

Objectius específics:

- Formació bidireccional i recerca en l'àmbit d'intervenció.
- Proposar o adaptar una metodologia per al disseny de sistemes interactius per a nins i nines amb necessitats especials en l'àrea educativa i terapèutica.
- Dissenyar i implementar sistemes interactius per als nins i nines amb problemes auditius.
- Validar la usabilitat dels sistemes interactius amb l'«Instituto de Niños Ciegos y Sordos del Valle del Cauca».

Quantitat assignada: 2.700 euros, de la partida per a cooperació universitària al desenvolupament del pressupost de la UIB.

Resultats assolits: El present projecte ha estat la primera ocasió en la qual els dos equips de treball de les diferents universitats han treballat plegats i s'han assolit els objectius plantejats inicialment. D'aquesta manera, s'han realitzat les tasques per desenvolupar una metodologia per a disseny de tecnologies d'ajuda a persones amb discapacitat tenint en compte la dimensió educativa, organitzativa i tècnica; s'ha dut a terme una estada formativa i de recerca a la UIB de dos membres de la contrapart sòcia, Sandra Cano i Víctor Peñeñory, que s'han integrat en les tasques de l'equip UIB i han conegut el disseny i desenvolupament dels sistemes interactius creats per la UIB per a persones amb discapacitat motores i cognitives; s'ha preparat i impartit, el 5 de juliol de 2016, el curs «Disseny de sistemes per a infants amb necessitats especials»; s'ha impartit, el 6 i 8 de juliol de 2016, el curs «Estadística per a la investigació en interacció persona-ordinador»; i la contrapart ha desenvolupat una metodologia per al disseny de jocs seriosos per a infants amb discapacitat auditiva, un sistema interactiu tangible per a l'aprenentatge de la lectoescriptura per a nins amb dificultats auditives. Igualment l'equip ha dut a terme nombroses reunions amb diferent professorat d'altres departaments i personal tècnic d'oficines de la UIB, així com d'entitats externes, per sumar sinergies al present projecte. Aquest és un primer projecte CUD conjunt entre els equips: es destaca la implicació i bon resultat del treball dut a terme plegats, que ha portat a presentar una sol·licitud per continuar la tasca iniciada en la convocatòria d'ajuts a projectes CUD.

PERÚ

Una proposta d'avaluació dels programes socioeducatius de CANAT des d'una perspectiva participativa i de gènere

Responsable: Belén Pascual, professora del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques.

Equip: Josep Lluís Oliver, Rosario Pozo i Carlos Vecina, de la UIB; Gabriela Rentería, del Centro de Apoyo a Niños y Adolescentes Trabajadores.

Contrapart: Centro de Apoyo a Niños y Adolescentes Trabajadores (CANAT).

Entitat col·laboradora: Alcúdia Solidària.

Ubicació: Piura, Perú.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2016).

Objectius: Realitzar una avaluació dels programes socioeducatius de CANAT.

Objectius específics:

- Elaboració d'un pla d'avaluació conjunta UIB-CANAT.
- Realització de l'avaluació.
- Elaboració d'un pla de millores i projecte de col·laboració futur.
- Establir línies de col·laboració amb entitats universitàries i/o formatives de Piura i/o Lima.

Quantitat assignada: 5.930 euros, de la partida per a cooperació universitària al desenvolupament del pressupost de la UIB.

Resultats assolits: Durant l'execució del present projecte s'han assolit els objectius plantejats inicialment i s'han dut a terme les activitats següents: s'han dut a terme reunions virtuals i presencials per acotar i concretar l'elaboració del pla d'avaluació previst; s'ha dut a terme a Piura la recollida i registre d'informació (que inclou entrevistes en profunditat, anàlisi de memòries i instruments existents, entre d'altres), a càrrec d'alumnes de la UIB participants en el projecte, en el marc de les seves pràctiques dels estudis d'Educació Social; s'han dut a terme, durant l'estada de treball a la UIB de les persones de la contrapart sòcia, nombroses visites i reunions a entitats del teixit associatiu de les Illes Balears que treballen en l'àmbit socioeducatiu en la protecció de la infància, acollida o promoció de drets, medi obert, inserció social, entre d'altres; i s'ha dut a terme l'anàlisi i discussió conjunta de la documentació i informació recollida, per fer una proposta de pla de millores per a l'entitat CANAT. D'aquesta manera s'han cobert de forma satisfactòria els objectius prevists i s'ha obert una línia de col·laboració entre CANAT la Universitat de Piura i la UIB, per aprofundir en futurs projectes conjunts.

MARROC**Seminari de formació de formadors i orientació psicopedagògica de la comunitat educativa en el centre per a nins i nines sords d'Effetah de Tànger: Fase de diagnòstic de necessitats**

Responsable: Raúl López, professor del Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia Educativa.

Equip: Herminio Domingo, Lucía Buil, Andrea Vallori i María José Fernández, de la UIB; i Teófilo Francisca Sánchez, del Centre Educatiu per a Nins Sords Effetah.

Contrapart: Centre Educatiu per a Nins Sords Effetah.

Ubicació: Tànger, Marroc.

Durada: 1 any (fins al 30 de setembre de 2016).

Objectius: Millora de la formació del personal docent del Centre.

Objectius específics:

- Recollir els dubtes i observacions sobre teoria i pràctica educativa del conjunt de membres de l'equip del centre.
- Observar el clima de l'aula, així com la proposta i el desenvolupament de les activitats de l'aula.
- Recollir les inquietuds dels pares i mares en relació amb l'educació dels seus fills escolaritzats al centre.
- Reforçar la importància d'educar en els valors relacionats amb els continguts dels

eixos transversals.

Quantitat assignada: 1.600 euros, de la partida per a cooperació universitària al desenvolupament del pressupost de la UIB.

Resultats assolits: Durant l'execució d'aquest projecte la principal actuació es concreta en la realització d'una primera formació bàsica per al personal del centre Effetah, que atén nins i nines sords, i s'aprofita l'ocasió per fer un diagnòstic més acurat de les necessitats formatives futures. D'aquesta manera, es realitzaren diferents entrevistes en profunditat amb la direcció i el personal del centre, es registraren amb vídeo els espais i diferents recursos materials disponibles al centre; i s'ordenaren i analitzaren les dades relatives a la població escolaritzada, amb les quals s'han pogut detectar necessitats formatives del personal docent del centre. Entre aquestes necessitats formatives es destaquen les relacionades amb conceptes teòrics i aplicats de la docència amb nins i nines amb implants coclears, i sobretot formació sobre tècniques metodològiques actuals per realitzar sessions més dinàmiques i profitoses per a l'alumnat. Per altra banda, i tractant-se d'un projecte prospectiu, s'ha aconseguit reforçar el vincle entre els dos equips i refermar el compromís per seguir col·laborant en la millora del projecte educatiu, que ha portat a presentar una sol·licitud per continuar la tasca iniciada en la convocatòria d'ajuts a projectes CUD.

Durant l'execució dels projectes i una vegada finalitzat, l'OCDS n'ha fet el seguiment i l'avaluació. Al llarg de la implementació dels projectes s'han dut a terme reunions amb el professorat responsable per garantir-ne la bona marxa i per garantir el coneixement de les dificultats existents i l'evolució de les accions durant la seva execució. Per altra banda, la coordinadora de l'OCDS ha realitzat un viatge de seguiment i avaluació al Perú (Lima, Piura i Chiclayo) entre el 7 i el 21 de maig de 2016, per a la valoració en terreny dels projectes CUD executats i en execució i dels programes de mobilitats Estades Solidàries i Beques de pràctiques, per un import total de 2.019,29 euros.

L'import per al present apartat del conveni, d'acord amb la redistribució econòmica que consta a la resolució de data 7 d'octubre de 2016, Exp.: DGCI/SC42-005/2015, ha estat de 42.145,90 euros, dels quals 40.126,67 han estat els ajuts concedits als projectes CUD aprovats segons resolució i 2.019,23 les despeses carregades al viatge de seguiment al Perú.

La partida econòmica destinada a aquest programa s'ha executat totalment.

Una vegada lliurades les memòries finals, fets els tancaments tècnics i econòmics dels projectes i presentat l'informe de seguiment en terreny dels projectes del Perú, s'ha avaluat la bona gestió i consecució dels objectius plantejats als projectes de cooperació universitària al desenvolupament, i tota la documentació resta a la vostra disposició als arxius de l'OCDS.

4.2. Accions en xarxa

Xarxa Vives d'Universitats (XVU): programa Fisiàfrica

La Xarxa Vives d'Universitats va posar en marxa un programa de cooperació amb institucions de Moçambic, Gàmbia i Ghana. Amb la denominació Fisiàfrica, el projecte cerca l'enfortiment dels sistemes de salut d'aquests països entre 2014 i 2016, i va rebre 101.450 euros d'ajut per part de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID). Fisiàfrica compta amb la participació de les universitats Miguel Hernández d'Elx, Girona,

Lleida, Illes Balears i Vic - Central de Catalunya. Hi participen també diferents òrgans locals, com l'Institut Superior de les Ciències de la Salut de Moçambic, el Ministeri de Salut de Moçambic (MISAU) i la Universitat de Gàmbia.

A través de la capacitat de fisioterapeutes, el programa pretén contribuir a la reducció de les limitacions funcionals de la població. Aquestes limitacions i discapacitats, en general conseqüència de malalties i traumatismes totalment o parcialment corregibles,

constitueixen una causa important de pobresa i un obstacle per al desenvolupament. Com a objectius secundaris del programa es preveu la creació i implementació d'estudis universitaris en fisioteràpia, amb les competències i habilitats adaptades, d'una banda, a l'espai europeu d'educació superior (EEES), i d'altra, al context sociosanitari local, és a dir, als problemes de salut prevalents, a les condicions sociopolítiques i als recursos locals disponibles.

5. Projecte de l'OCDS a l'exterior

Durant el curs acadèmic 2015-16 ha representat un esforç important la feina realitzada per tal de donar a conèixer les accions i els programes de l'OCDS més enllà de la nostra comunitat universitària, la qual cosa es tradueix en diverses i complementàries línies d'actuació en la difusió i comunicació externa.

Fruit de les accions d'EpD finançades per l'OCDS s'ha continuat nodrint la **col·lecció UIB Solidària**, amb els títols següents:

- Audiovisual *Camins: El viatge de les persones refugiades*

L'audiovisual *Camins*, impulsat a partir de la iniciativa d'una alumna dels estudis d'Infermeria i amb el suport de professorat del mateix departament, ha estat elaborat per Cristian P. Coll, d'Es Far Cultural, i cofinançat en el marc de la XII Convocatòria d'ajuts per a accions d'educació per al desenvolupament, 2015-16. Aquest documental és un projecte emmarcat dins la col·lecció de recursos d'educació per al desenvolupament UIB Solidària, de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat de la UIB.

L'audiovisual és el resultat de la feina realitzada sobre el terreny (Grècia, Macedònia i frontera amb Sèrbia). Mitjançant animacions, fotografies i vídeo, es ressegueix el viatge de les persones refugiades des de Grècia fins a Macedònia. Mitjançant diferents experiències personals, s'hi narren els problemes que suposa a les persones refugiades fer el viatge, així com es mostren diferents situacions derivades del moviment migratori massiu que ha generat la situació política i social en molts de països de l'Orient Pròxim.

- Exposició: *Yachay, wiñay, munay* (aprendre, créixer, estimar)

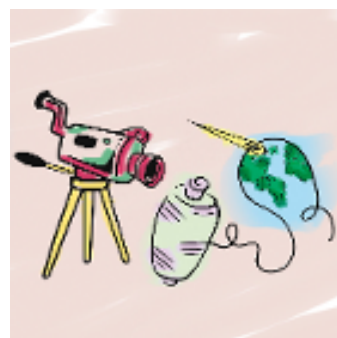
L'exposició *Yachay, wiñay, munay* (aprendre, créixer, estimar) l'han realitzada na Carme i n'Ana, dues alumnes de la UIB, finançada en el marc de la XI Convocatòria d'ajuts per a accions d'educació per al desenvolupament 2014-15.

Es tracta d'una exposició fotogràfica que reflecteix una experiència de voluntariat a Bolívia en el marc del programa Estades Solidàries (2014). L'exposició es compon de fotografies fetes des de la il·lusió de compartir, acompanyades de textos que sintetitzen l'aprenentatge fet i les reflexions que desperten les imatges.

També s'ha continuat treballant en col·laboració amb el Servei de Recursos Audiovisuals (SRAV) de la UIB, en l'impuls de la **col·lecció UIB Càmera i Cooperació**.

Es tracta d'una sèrie d'audiovisuals de divulgació i educatius amb els quals es pretén donar difusió als programes i projectes de caràcter solidari que la UIB promou i que es duen a terme de la mà d'altres entitats. Els audiovisuals ens acosten històries que es desenvolupen a milers de quilòmetres de les Illes Balears contades en primera persona per membres de la comunitat universitària. A més de sensibilitzar, amb aquesta col·lecció es pretén posar fil a l'agulla per promoure la participació activa en la transformació de la realitat a través de l'educació per al desenvolupament (EpD) per una ciutadania global.

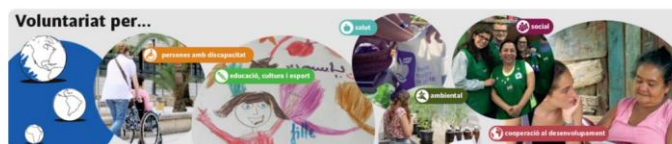

El curs 2015-16 s'ha augmentat la col·lecció amb la publicació d'un nou audiovisual: *Aprendo Contigo: Una experiencia única en pedagogía hospitalaria*. «Aprendo Contigo» és un programa educativorecreatiu que porta l'escola i l'entreteniment a nins no escolaritzats per motius de salut. D'aquesta manera el nin pot continuar amb les activitats pròpies de la seva edat, l'estudi i el joc. «Aprendo Contigo» contribueix així al compliment del dret a l'educació, promovent el desenvolupament integral de les capacitats físiques, intel·lectuals i emocionals dels nins que es troben en tractament mèdic ambulatori o hospitalari.

A més de trobar les col·leccions a la web de l'OCDS, al conjunt d'aquests audiovisuals també s'hi pot accedir mitjançant el CanalUIB i el canal de YouTube de la UIB.

La **pàgina web de l'OCDS** (cooperacio.uib.cat), continua essent una de les principals eines de l'OCDS per donar a conèixer la informació relativa al conjunt de continguts dels diversos programes, convocatòries i esdeveniments d'interès per a la comunitat universitària. Segons els informes de visites de la web de l'OCDS, durant el curs 2015-16 el nombre de visites a pàgines ha estat de 53.362, amb 13.032 sessions iniciades per part de 11.078 usuaris i usuàries.

A més, la participació en el **blog «Tu hi pintes molt»** <https://tuhipintesmolt.wordpress.com/>, creat com una eina per donar a conèixer en primera persona les experiències viscudes i les accions desenvolupades per membres de la comunitat universitària en el marc de

TU HI PINTES MOLT!

EXPERIÈNCIES DE LA COMUNITAT UNIVERSITÀRIA DE LA UIB EN L'ÀMBIT DE LA COOPERACIÓ UNIVERSITÀRIA AL DESENVOLUPAMENT

EL BLOC · ESCOLLIR UN PAÍS · UIB CÀMERA I COOPERACIÓ · WEB OCDS

diferents programes i convocatòries que gestiona l'OCDS, continua essent un compromís per a l'alumnat que participa en els diferents programes de mobilitat.

Per altra banda, des dels perfils de l'OCDS a les pàgines de **Facebook** i **Twitter** s'ha fet difusió d'un elevat nombre d'activitats pròpies, així com de notícies i esdeveniments compartits per altres entitats en l'àmbit del desenvolupament humà sostenible:

<https://www.facebook.com/cooperacioUIB/>

<https://twitter.com/cooperaciouib>

6. Participació en òrgans col·legiats i comissions

La UIB, com a agent de cooperació al desenvolupament, ha estat representada pel vicerector responsable d'aquest àmbit, o bé per substitució, per la coordinadora de l'OCDS, en diferents òrgans de decisió, juntes i comissions com han estat:

- Comissió de seguiment del conveni entre el Govern de les Illes Balears i la Universitat de les Illes Balears en matèria de cooperació al desenvolupament
- Comissió d'Internacionalització i Cooperació de les Universitats Espanyoles (CICUE), comissió sectorial inscrita dins la CRUE (Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles).
- Consell de Cooperació al Desenvolupament de les Illes Balears.
- Grup de treball de cooperació de la Comissió Sectorial de Relacions Internacionals del Grup 9 d'universitats (G9) i del seu grup de treball de Cooperació.
- Comissió Executiva del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, Fons Menorquí de Cooperació, Fons Pitiús de Cooperació i Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, en qualitat de sòcia.
- Comissió de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat de la UIB.

D'altra banda, Ruth Escribano segueix essent la coordinadora del grup de treball de Gènere (GTG), vinculat al Consell de Cooperació al Desenvolupament del Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació.